

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

M VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKYCH KOMUNÍT

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

**VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNÍT**

Mgr.Marta Vondráková

**Pracovné listy k predmetu „ Rómska rozprávka „
Prvá časť**

2014

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01
Bratislava

Autor UZ: Mgr.Marta Vendráková
Kontakt na autora UZ: Základná škola,Kluknava 43,
martavendrakova@post.sk

Názov: **Pracovné listy k predmetu**
„Rómska rozprávka,,
Prvá časť

Rok vytvorenia: 2014
Oponentský posudok
vypracoval: Mgr. Marcel Hudák
ISBN 978-80-565-0458-1

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunit. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah:

1. O troch prasiatkach
2. Medovníkový domček
3. Vlk a sedem kozliatok
4. O červenej sliepočke
5. Červená Čiapočka
6. Šípková Ruženka
7. Kapsa, potras sa!
8. Šikovný sudca
9. Čarovné topánky

10. Škaredé káčatko

11. Veterný kráľ

12. Zlatá páva

13. Zlatovláska

14. Dupkáčik a Budkáčik

15. O dvanástich mesiačikoch

O troch prasiatkach

Jedného dňa sa tri malé prasiatka rozhodli, že nadišiel čas odísť z domu a nájsť si vlastné obydlie. Ako si povedali, tak aj urobili. Ešte v to ráno si pobalili veci, dali mamičke božtek na rozlúčku a vykročili.

Kráčali až do poludnia. Potom sa usadili na kraj cesty a zjedli polovičku z toho, čo im mama nabalila. Trošku si zdriemli a šli ďalej. Keď nastal čas večere, prvé prasiatko bolo už veľmi unavené a nechcelo ísť ďalej.

“Ale veď sme ešte nikam nedošli!” povedali jeho brat a sestra.

“Z čoho si tu len postavíš domček?”

Stáli práve neďaleko poľa s čerstva pokoseným obilím. “Postavím si dom zo slamy,” rieklo prasiatko. Zavrelo oči a zaspalo.

Keď sa prasiatko zobudilo, slnko už zapadalo a začalo byť chladno. A čo je to tam za chlpatý temný tieň v tom lese? čudovalo sa.

Odrazu prasiatko ľutovalo, že nešlo ďalej s ostatnými. Ale predsa sa pustilo do práce, nazbieralo trochu slamy a postavilo si domček.

O polnoci niekto zaklopkal na dvere. “Prasiatko, prasiatko, pust’ ma dnu,” riekol neznámy hlas. Prasiatku by sa krvi nedorezal, tak sa zľaklo. Teraz už vedelo, kto bol ten tieň – vlk!

“Dovnútra ťa nevpustím ani cez takú škáročku, akú mám štetinôčku,” povedalo prasiatko svojím celkom dospelým hlasom.

“Tak zahúkam a zafúkam, že ti zbúram dom!” zavrčal nahnevaný vlk. “To bude tvoj koniec.” A tak sa aj stalo.

Nasledujúce ráno sa druhé dve prasiatka vrátili na pole. A čo tam našli? Kôpku slamy a všetky veci ich bračeka boli roztrhané a rozhádzané po poli. Tak sa naľakali, že utekali preč, čo im nohy stačili.

Napoludnie boli už obe prasiatka unavené a zastavili sa. Zistili, že stoja na veľmi peknom mieste. Ležala tam kopa dreva, ktorú tu nechal drevorubač. A čo si tak z neho postaviť nádherný drevený dom?

“Mne sa nestane to, čo mojmu bratovi,” rieklo druhé prasiatko. Ale v noci, keď hodiny na kostolnej veži odbili dvanásť, niekto zaklopkal na dvere.

“Prasiatko, prasiatko, pust’ ma dnu,” sladko sa ozval neznámy hlas. “Som opustený a hladný. Nemáš niečo pod zub?”

Prasiatku takmer prestalo biť srdce. Teraz už dobre vedelo, čo sa stalo jeho bračekovi. “Vlk! Ty ma veru neoklameš! Dohnútra ťa nevpustím ani cez takú škáročku, akú mám štetinôčku,” zvolalo.

“Tak zahúkam a zafúkam, že ti zbúram dom!” zavrčal zlostný vlk.

“To bude tvoj koniec.” A tak sa aj stalo.

Na ďalšie ráno našlo tretie prasiatko na kúsiky polámaný drevený domček a všetok majetok jeho sestry bol vôkol rozfúkaný. Rozbehlo sa preč, ale odrazu mu niečo zišlo na um: Čo sme to len cestou včera so sestrou videli? Tehelňu! Vrátilo sa späť a nakúpilo toľko tehál, aby sa z nich dal postaviť dom.

V tú noc sa vlk zasa vydal na lov a zaklopkal na dvere domčeka. “Som priateľ tvojho brata a sestry,” zvolal. “Prasiatko, prasiatko, pusť ma dnu.”

“Vlk! Dohnútra ťa nevpustím ani cez takú škáročku, akú mám štetinôčku,” skríklo tretie prasiatko.

“Tak zahúkam a zafúkam, že ti zbúram dom!” zavrčal nasrdený vlk. Zhlboka sa nadýchal a húkal a fúkal, čo mu sily stačili. O dom sa oprel taký víchor, že by vyvrátil celý les, ale múry stáli pevne, pretože boli z tehál. Vlk húkal a fúkal zas a znova, ale dom sa ani nepohol, len okná a dvere rinčali. Vlk sa rozzúrnil, vyskočil na strechu a začal sa súkať dolu komínom.

Ale tretie prasiatko myslelo i na toto. Rozložilo poriadny oheň a postavilo naň variť veľikánsky hrniec s vodou. A vlk, namiesto toho, aby vyliezol kozubom, skončil v hrnci a uvaril sa. Brucho mu prasklo a z neba vyskočili brat a sestra malého prasiatka! Vlk ich zhltol celých!

Tri prasiatka boli šťastné, že sú zasa spolu.

A v domčeku z tehál si dlho žili spokojne a v bezpečí, až kým nepomreli

Rozprávame a dopĺňame slovnú zásobu.

Pomenuj všetky prasiatka.

Spočítaj ich.

Ktoré prasiatko je najstaršie, ktoré prostredné a ktoré najmladšie?

Čo majú prasiatka oblečené?

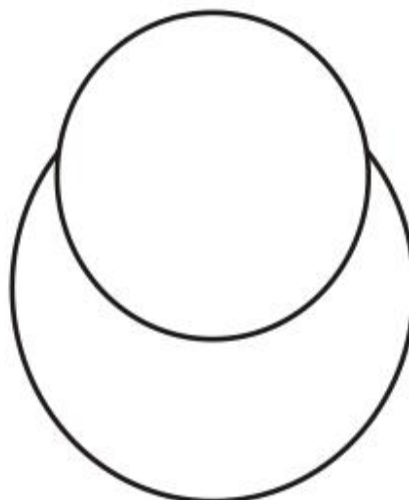
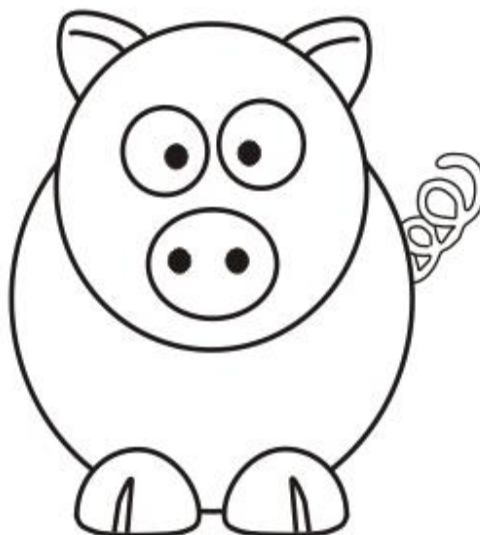
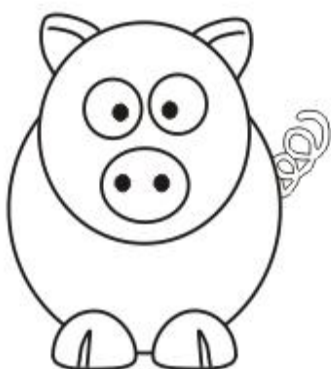
Vieš, kde bývali prasiatka?

Rozvíjame pozornosť.

Porovnaj prasiatka na hornom a dolnom obrázku.

Čo chýba prasiatkam?

Dokresli všechny chýbající detaily a vyfarbi obrázek.

Medovníkový domček

Kde bolo, tam bolo, boli raz dve deti. Boli to braček a sestrička. Braček sa volal Janko, sestrička Marienka. Mali sa veľmi radi a vždy chodili spolu. Bývali na kraji hory u dobrej mamky.

Raz Janičko povie dobrej mamke:

„Mamička - mamička, pust'te nás na jahody!“

„Ale nie, synček!“ odpovie mamka. „Hora je veľiká. Zašli by ste hlbšie, zatárate sa mi. Akože vás v takej hore nájdem?“

„Nebojte sa, mamka!“ vraví Janko. „Budeme sa len krajíčka držať!“

Nedali deti pokoja. Na veľa prosenia ich mamka pustila. Vzali krčiaztek a šli.

Oberajú deti jahody, oberajú. Tri do úst – jedna do krčiazka. Naoberali krčiaztek dovrchu a chcú sa vrátiť. Hľadajú chodníček – chodníčka niet! Volajú deti, nariekajú, majú strach. Hora je hustá a tmavá. Ach, prečo nedali lepší pozor? Kde je ich domček? Kde mamička?

Pomaly sa zvečerieva. Deti idú, idú – necítia si nožičiek. Naveľa sa dostali na polianku. Pomaly vyšli hviezdy – prišla noc. Na druhom konci polianky zbadajú svetlo. Ej, ale sa potešili! Hneď bolo po únave! Rozbehli sa za svetlom. Naraz len stojí pred nimi maličký domčúrik. „Zaklop na oblôčik!“ pošepne Janko sestričke.

„Ja sa bojím,“ odpovie sestrička šeptom. „Ktovie, či tam zlí ľudia nebývajú. Sadnime si radšej sem na podstienku. Tu prenocujeme a ráno pôjdeme domov.“

Deti sa uvelebili na podstienke. Boli hladné a triasli sa zimou.

„Marienka!“ šepne Janko, „ja som ti strašne hladný!“

„Aj ja!“ odpovie Marienka ticho. „Už by som vari aj túto stenu hrýzla!“

A čo vraví, to i spraví.

Odlúpi kus steny – dá do úst. Ťaj, to je dobrota! Nože, Janko, okús! Hryzká Janko, hryzká Marienka. A tak oni lúpali stenu, lúpali – až odrazu: chrrup! Prelúpali dieru do izby. Z jednej strany múru deti, z druhej – akási stará tetka. Deti sa trasú od strachu, tetka sa usmieva.

„Á, vitajte, detičky!“ povie im sladko. „Už vás dlho počúvam, dlho tu čakám. No, pod'te dnu!“

I chyti deti za rúčky a jedno za druhým vtiahne do izby. Joj, či sa len deti báli!

„My chceme k mamke!“ rozplačú sa.

„Pôjdete, cipky, pôjdete!“ chlácholí ich stará. „Ale kdeže teraz? Je noc, do rána ostanete u mňa.“

I predložila ona deťom večeru, postlala v bielej postieľke.

Deti sa utíšili a pomaly sa prestali báť.

Hej, lenže to nebola dobrá tetka! V ústach mala med, ale v srdci jed. Bola to zlá ježibaba a tento medovníkový domček čarami postavila. Ako lapajú rybky na udicu, tak ona lapala na medovník zatúlané deti. A teraz, keď ich mala v domčeku, povedala si: „Najprv zjem chlapčeka, potom i dievčatko. Kým sa chlapec vykrmi, dievča mi bude slúžiť.“

A naozaj. Ráno, len čo svitlo, drme ježibaba Marienku za plece a kričí:

„Daromnica, hore sa! Poriad' izbu, zameť dvor!“

A chlapčekovi sladko:

„Vstankaj, chlapček, pôjdeš so mnou!“

Nebožiatka deti povstávali. Marienka sa musela pustiť do riadenia, Janko šiel za ježibabou. Od toho dňa musela Marienka všetko robiť a Janko sedel v krmníku. Ježibaba Jankovi vyvárila, vypekala. Marienka mu to nosila, a kým Janko jedol, rozprávala mu o ježibabe. Tak Janko vedel o všetkom, čo sa v domčeku robí.

Raz Marienka prišla veľmi smutná:

„Ej, braček, je zle-nedobre! Tá striga mi povedala, že ťa kŕmi na pečienku. Dnes príde pozrieť, či priberáš. Ale keď ti povie, aby si ukázal prst, vystrč ty vždy tento košťalik!“

A Marienka podala bračekovi košťalik, ktorý si on hneď schoval.

Onedlho príde ježibaba ku chlieviku.

„Janko, ukáž prst cez škáru!“ povie sladkým hlasom.

No Janko už vedel, čo je. Namiesto prsta prepchal cez škáru košťalik.

Ohmatkáva ježibaba košťalik, krúti hlavou. Ba vytiahne z vrecka aj akýsi žabikláč a pidliká ním košťal, pidliká.

„Ťaj, aký si chudý!“ vraví nespokojne. „To ťa musím ešte pokrímiť! Zajtra ťa sestrička trocha povoziká po slniečku. Keď sa prevetráš, bude ti lepšie troviť.“

A baba nič nezbadala, lebo bola veľmi nedovidná.

Na druhý deň, ako ježibaba rozkázala, tak Marienka vykonala. Prišla s táčkami, usadila do nich Janka a vozíkala ho po dvore.

Takto to šlo niekoľko dní. Ježibaba vždy chodila ku chlieviku a Janko vždy ukazoval košťalik. Lenže blížil sa voľáky strigônsky sviatok, a ježibabe zachcelo sa hostiny. Už nedbala, že má Janko prštek ako tŕň. Včasráno rozkázala Marienke:

„Nanos dreva, rozkúrim pec! Dnes bude Jankovi treba horúca postieľka. Rúčky chrum, nožky chrum, kožtička červená!“ a ježibaba tancovala od radosti.

No Marienka už vedela, čo sa chystá, a bola smutná. Len čo mohla, vykradla sa ku chlieviku, zabúchala na dosku:

„Janíček - braček, zle je! Drevo v peci horí, striga hody strojí. Nože pozor daj! V ničom strigu neslúchaj!“

Predobedom ježibaba už nedala Janka vozit' sestričke. Vypustila ho sama z chlieva a za ruku ho viedla pred pec. Z pece šla horúčava. Pred ňou stáli táčky. Ale táčky boli železné.

„Hop, to je už nie dobre!“ pomyslel si Janko. A tu mu len ježibaba povie:

„Diet'a moje, sadni si na táčky!“

No Janko už dával pozor. Urobil sa nevedomý. Díval sa na táčky a povedal:

„A keď ja neviem, ako! Ukážte mi vy, tetuška!“

A tu si chytrá ježibaba sadne, rozkladá sukne a sprostému chlapčekovi ukazuje: takto a takto!... No len čo sa ježibaba dobre usadila, pochyť Janko táčky a zvolá:

„Tiskaj, sestrička!“ a tu obaja milú ježibabu šups do rozpálenej pece!

Juj, začala ježibaba vrieskať! Hrní sa von, ale deti vzali z kúta metlu a do nej! No a to bolo ich šťastie! Lebo metla mala tú moc, že z jej prútikov sa porobili dlhé ihly, ktoré z pece nikoho von nepustili. Nadávala ježibaba, všetko zlé sľubovala, ale čože! Kde sa vrhla, všade sa len hrozne popálila. Hrabala sa z pece i ponad pahrebu, ale chytili sa sukne na nej a začala celá horieť. Tak ona horela, horela – až zhorela celkom na uhoľ.

A hľa, div divúci! Medovníkový domček odrazu zmizol, akoby ho dlaňou zotrel! Polianka stála tu holá a na nej dve deti.

A slniečko svieti rovno na chodníček, čo sa tu prepletá pomedzi stromy.

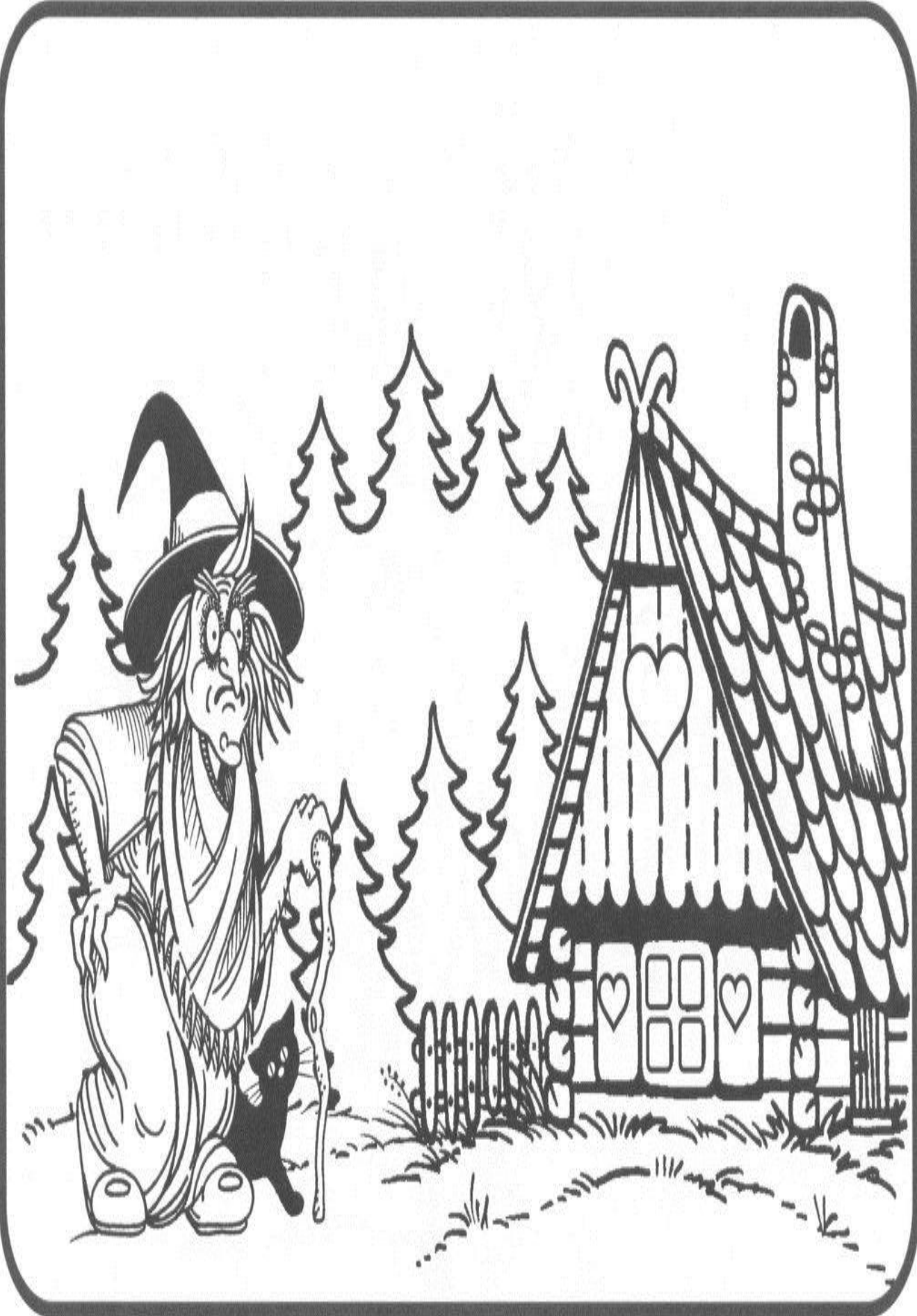
„Ááá!“ zvolá Marienka prekvapene. „Kde sa tu vzal tento chodníček?! Koľko som sa ho ja márne nahľadala!“

Nuž ale ako ho aj mohla vidieť, keď to všetko ježibaba čarami tak zamotala! Upiekla sa ježibaba – stratili sa i jej čary. Detičky si poskočili a pustili sa chodníkom. Išli, išli – a po veselom putovaní vrátili sa pekne domov. Ej, bolo to za stretnutie! Mamička ich ešte vždy oplakávala – a tu naraz len keď jej prikvitnú! Objímala ich, bozkávala a plakala už od radosti. Za neposlúchol by si boli zaslúžili trest – ale kto by na takú vec myslel v toľkom šťastí?

I detičky boli šťastné. Od radosti, že sú doma, uviazali mačke na chvost zvonec, naháňali ju sem i tam, zvonček zvonil bomibam – a už je tej rozprávke koniec!

Napiš mená hlavných postáv z rozprávky - začínajúce na tieto písmená

M , J , J

Vlk a sedem kozliatok

Sadni si ku mne na lávku, poviem ti peknú rozprávku.

Kde bolo, tam bolo, voľakde len bolo - bola jedna hôrka, v tej hôrke lúčka, na lúčke domček a v domčeku prebývala stará koza. Celá bola biela, len pod okom mala škvrnny.

Táto koza mala sedem utešených kozliatok.

Odchodí koza na pašu a prikazuje kozliatkam:

"Deti moje, nože dnu nikoho nepúšťajte; prišiel by vlk a zmárnil by vás. Otvorte len mne, keď vám zaspievam pesničku:

*Kozliatka maličké, otvorte mamičke,
nesie vám, nesie vo vemene mliečičko,
nakrmi vás sienkom, napojí vodičkou.*

Kozliatka mamičke všetko prisľúbili, ale čože? Vlk už dávno potajomky chodieval k domčeku. I teraz sa pritajil pod oblokom a všetko vypočul. Veď ja jej pesničku už viem, pomyslel si.

Počkal ešte trochu, pokým stará zájde až do hory, potom sa chytro rozbehol k dverám domčeka.

Vlk bol hlúpy. Nazdal sa, že keď sú kozliatka ešte maličké, ľahko ich oklame. I hrozným hlasom zareval:

*Kozliatka, otvorte!
Nesiem vám na rožkoch mliečka,
vo vemene vodičky!*

Lenže kozliatka už boli naozaj múdre. Ako počuli vlkovu popletenú pesničku, začali sa smiať a zavolali:

"Vlk si, vlk, a my ťa nepustíme! Naša mamička má tenšie hrdlo, aj pesničku inakšie spieva."

A vlk počul, ako sa v chyžke veselo na ňom smiali.

"No, ten smiech vám nedarujem!" povedal si vlk a nahnevaný uteká ku kováčovi. Ešte bol ďaleko, už na nebo volal:

"Kováč, kováč, ukuj mi tenšie hrdlo!"

Vyjde kováč vlkovi naproti a povie:

"Ba netáraj! Načože je tebe tenšie hrdlo?"

"Nespytuj sa, ale kuj, lebo ťa naskutku zjem!" odvrkol vlk.

Tak či tak, no kováčovi sa nechcelo pod vlkove zuby. Položil vlka na nákovu, chytil kladivo do ruky a buch z jednej, buch z druhej strany, koval tenké hrdlo.

Lenže vlk bol netrpezlivý a ušiel skor, ako kováč hrdlo dokoval. Beží zase horou a cestou si kozinu pesničku opakuje.

Zastane vlk po druhý raz pred dvermi domčeka a teraz už pozorne zaspieva:

*Kozliatka maličké, otvorte mamičke,
nesie vám, nesie vo vemene mliečičko,
nakrmi vás sienkom, napojí vodičkou.*

Počúvajú kozliatka, počúvajú, aký je to zase spev. Hlas ani hrubý, ani tenký - nie, to nie je mamička. A preto odpovedajú:

"Vlk si, zase len vlk, a my ťa nepustíme! Nenazdaj sa, že nás oklameš. Pesnička je mamičkina, ale hlas je veru tvoj. Naša mamička má ešte tenšie hrdielko." A neotvorili.

"Aké ti mi tu, vraj ešte tenšie!" napáli sa vlk. "A či ma ten kováč ešte dost' neutĺkol kladivom?"

Lenže márne sa zlostil, márne pajedil. Ak chcel kozliatka oklamať, musel znova na nákovu. Voľky-nevoľky sa rozbehol znova ku kováčovi. Len aby ho našiel doma.

Našťastie tam kováč bol a vlk na neho zakričal už z prahu:

"Kováč, kováč, aké hrdlo si mi to ukoval?"

"Ako dlho si vydržal na nákovu, také ti je hrdlo."

"No dobre. Tak ukuj mi ho ešte tenšie!"

"Hybaj na nákovu!" povedal kováč a ukoval vlkovi celkom tenké hrdlo.

Keď bolo hrdlo hotové, vlk sa ponáhlal zase k domčeku. Už po tretí raz zastane pri dverách a spustí tenulinkým hláskom:

*Kozliatka maličké, otvorte mamičke,
nesie vám, nesie vo vemene mliečičko,
nakrmi vás sienkom, napojí vodičkou.*

Ale najstaršie kozliatko bolo veľmi múdre. Hneď poznalo vlka, podporelo chrbátikom dvere a povedalo:

"Veru si ty nie naša mamička, a my ťa nepustíme."

"Ba veru je to mamička!" škriepili sa mladšie kozliatka.

"Vravím vám, že nie je!" volalo najstaršie.

"Neškriep sa!" okríkli ho mladšie. "Je to naša mamička, nuž pust' me ju, lebo sme hladné."

I odstrčili to najstaršie odo dverí a otvorili.

Tu namiesto mamičky skočí do izby vlk a vycerí zuby!

Jaj, to bolo strašné! Úbohé kozliatka sa zľakli a rozpráchli sa ako kurence. Chceli sa skryť pred vlkom, ale ten všade za nimi. Jedno sa skrylo pod lavičku - našiel ho. Druhé za poličku - aj to našiel. Tretie, štvrté - všetky našiel, pochytil a pohltal. Len jedno jediné skrylo sa do piecky a zakryté dverčiatkami vlk nezbadal.

Po takejto hostine sa vlk pooblizoval a spokojne vyšiel z domčka. Dvere nechal otvorené, lebo od toľkých kozliatok ostal taký široký, že sa ledva cez ne prepchal.

"Ej, či by som teraz pil!" pomyslel si.

A tak šiel z nohy na nohu k studničke zapiť tú pečienku.

Príde stará koza domov, dvere nájde otvorené, hneď ju chytí strach:

"Jaj, preboha, čo sa tu porobilo!" Hľadá, bľáči, vyvoláva deti - no nikde šuchu ani ruchu. Až navel'a vystrčí to najstaršie kozliatko hlavu z piecky:

"Mama, mama, a či ste to ozaj vy?" neverilo chúd'a.

"Veru som ja, dieťa moje. A kdeže sú ostatné?"

"Jaj, mama moja, kdeže sú tie! Prišiel vlk, spieval vašu pesničku, nuž otvorili mu a on ich požral. Všetky požral, iba mňa nenašiel, lebo ma v piecke nebolo vidno."

Ako to koza počula, prestala nariekať a pod' ona za vlkom! Dobešla ho práve, keď začal schádzať k studničke. Ej, či mu tá dala! Zadupkala nohami, podhodila si ho rohami a mlátila a bila, koľko sa doň pomestilo. A vlk, taký prejedený, ani sa bránil nemohol. Nakoniec ho tak poklala rohom, že sa hneď vystrel.

Koza vlkovi chytro brucho rohom rozpárala, kozliatka povyberala, v studničke poumývala a ponapájala. Našťastie vlk ich nepochrúmal, ale také celé hltal a ešte sa vody nenapil.

Kozliatka hneď prišli k sebe a začali veselo poskakovať.

A ktože mal väčšiu radosť ako stará koza? Šťastná mať si odviedla detičky domov, aby sa mohli vyrozprávať. Ale od toho dňa kozliatka mamičku vždy poslúchali a vlkovi nikdy viac neotvorili.

- A na vrbe rozhodol sa zvonec, že je našej rozprávke koniec.

1. Prepíš z rozprávky, ako koza poučala kozliatka:

.....

.....

.....

.....

2. Prepíš rýmy k týmto slovám. Pomôž si rozprávkou:

kozliatka -

starý -

priedomí -

brađu -

O červenej sliepočke

Žili raz v chalúpke pod horou mačička, myš a červená sliepočka. Mačička mala pekne vystlaný kôš, myška teplé hniezdo a červená sliepočka vysoké bidlo. Raz sa červená sliepočka zobudila prvá a spytuje sa:

„Kto nám dnes zakúri?“

„Ja nie,“ zamňaukala mačka a schúlila sa v košíku.

„Ani ja,“ vystrčila myška nos z hniezda a hned' sa schovala.

„No dobre, tak ja urobím oheň.“

Onedlho plamene veselo vyskakovali v kozube a v chalúpke bolo teplúčko.

„A kto dnes zametie?“ spýtala sa sliepočka.

„Ja nie,“ zamňaukala mačka.

„Ani ja,“ ozvala sa myška.

„No dobre, zametiem sama,“ vzdychla si sliepočka, privrzla si metlu pod krídlo a o chvíľočku bolo v chalúpke čisto.

„No a teraz by sme sa mohli najesť,“ povedala sliepočka. „Kto nám dnes navarí?“

„Ja nie,“ zamraučala mačička.

„Ani ja nie,“ zapišťala myška a už jej zas nebolo.

„Nedbám, uvarím aj raňajky,“ zakotkodákala sliepočka a dala sa do roboty.

Onedlho rozváňalo v chalúpke dobré jedlo a sliepočka sa zase ozvala:

„Kto bude jesť?“

„Ja!“ zamraučala mačka.

„Ja, ja!“ zapišťala myška.

„Chceli by ste, chceli, ale vám nič nedám. Sama som zakúрила, sama oriadila, sama navarila a sama zjem raňajky.“

„Nie!“ nariekali myška i mačka, a tak sa im napokon červená sliepočka dala najesť, keď jej sľúbili, že už budú pomáhať.

Práve dojedli raňajky, keď sliepočka pozrela von a koho vám nevidí pred chalúpkou? Ryšavého lišiaka.

„Ide lišiak!“ zvolala sliepočka a chytro vyletela na bielelko.

„Lišiak!“ zamňaukala mačička a skočila do košíčka.

„Lišiak!“ zapišťala myška a už bola v hniezde.

Lišiak vošiel do chalúčky, poobzeral sa, sadol si na lavičku a pekne sa domácim pozdravil:

„Dobré ráno myška. Dobré ráno mačička. Dobré ráno aj tebe, červená sliepočka. Prišiel som vás poprosiť, aby ste mi poškrabkali chrbát. Neviem, prečo ma ukrutne svrbí.“

„Ja ťa veru nepoškrabkám!“ povedala mačička.

„Ani ja!“ ozvala sa myška z hniezda.

„No dobre, tak ťa poškrabkám ja!“ zakotkodákala sliepočka a zletela z bielelka. Škrabkala zobákom, škrabkala a keď škrabkala lišiakovi hrdlo, naraz lišiak pacol labou, zhodil sliepočku na zem, zdrapil ju a such s ňou do vreca.

„Jaj, jaj, kto mi pomôže?“ nariekala sliepočka vo vreci.

„Ja nie!“ ozvala sa mačička, lebo sa lišiaka bála.

„Ani ja!“ zapišťala myš a schovala sa ešte hlbšie do hniezda.

No nepomohlo im to. Lišiak skočil, vytiahol mačičku z koša, otvoril vrece a šup s ňou k červenej sliepočke. Potom rozhrabal myškino hniezdo, chytil myš a hodil aj ju do vreca. Vrece zviazal, zdvihol si ho na plece a spokojne sa vracal domov.

Cesta do lišiakovho brlohu bola dlhá a deň horúci. Nuž hodil lišiak vrece pod krík, ľahol si k nemu a zaspal. Keď ho sliepočka počula odľufkovať, vytiahla spod krídla nožičky, ihlu a niť.

„Kto mi pomôže strihať?“ spýtala sa ticho.

„Ja,“ zamňaukala mačička.

„Aj ja!“ zapišťala myška. Spolu roztrhli vrece a vybehli na slobodu. Sliapočka sa pozbierala a tíško sa spýtala:

„Kto donesie kamene?“

„Ja,“ odpovedala mačička chytro.

„Aj ja,“ zapišťala myška. Spolu sa rozbehli a priniesli tri kamene, hodili ich do vreca a vrece zašili. Potom sa rýchlo rozbehli a šťastlivo sa vrátili domov. Od tých čias už mačička a myška červenej sliapočke vždy pomáhali.

A čo lišiak? Dobre si pospal, potom si pretrel oči, vstal, hodil si vrece na plece a ponáhľal sa domov.

„Dobre som si oddýchol,“ hundral si popod nos, „ale to vrece je čoraz ťažšie. Líška ma veru pochváli, že jej toľko nesiem“

Pred lišiakovým domom už stála pani líška v červenom kožúšku. „Chytro nachystaj sklenený kotol, nesiem dobrú večeru!“ volal lišiak už zďaleka. Líška nabrala vody do skleneného kotla a lišiak medzitým vyskočil na strechu, rozviazal vrece a rovno cez komín vysypal všetko, čo priniesol. Lenže namiesto myšky, mačičky a sliapočky leteli komínom tri kamene. Bum, bum, bum! A bolo po sklenenom kotlíku. Rozsypal sa na tisíc kusov. Stará líška sa ukrutne nahnevala. Vybehla na dvor, vyzula si drevák a hodila ho do lišiaka. Trafila ho priamo do hlavy a milý lišiak sa prekoprcol a padol zo strechy ako hnilá hruška. A tak mal lišiak namiesto dobrej večere len dve veľké hrče: jednu od líškinho dreváka a druhú od kameňa na dvore, keď naň padol.

1. Ktoré zvieratká žijú v chalúpke?

2. Priraď zvieratko k veci, ktorú malo:

teplé hniezdo

vysoké bidlo

vystlaný kôš

3. Ktoré zvieratko vykonalo všetky úkoly samo?

4. Prečo sliapočka nechcela dať jesť ostatným zvieratkám?

5. Ktoré zvieratko predstavuje nebezpečenstvo? Ako si s ním zvieratká poradili?

6. Napíšte charakteristiku zvieratka, aké ľudské vlastnosti mu možno pripísať? Priraďte mu meno podľa vlastnej fantázie.

a) lišiak

b) sliapočka

c) myška

d) mačička

7. Vypíšte znaky, ktoré poukazujú na to, že *O červenej sliapočke* je naozaj rozprávka:

Červená Čiapočka

Kde bolo, tam bolo, bolo raz malé dievčatko. A dievčatko malo starú mamu. Dievčatko bývalo v dedine, stará mama v neďalekej hore. Stará mama uplietla raz svojej vnučke červenú čiapočku. Čiapočka dievčatku tak pristala, že ju všetci začali volať jednoducho Červená čiapočka.

Raz mamička povedala dcérke: "Červená čiapočka! Ochorela nám stará mama, zanesieš jej obed."

Mamička priniesla prútený košík, pokládla doň kastróliky, hrnček, chlieb a ovocie. To všetko zakryla obrúskom a podala dievčatku: "Cestou sa mi nikde nepristavuj!" napomenula Červenú čiapočku. "Nie, nie! Pôjdem rovno k starej mame." sľubovala Červená čiapočka a vybrala sa na cestu.

A tak šla Červená Čiapočka lesným chodníčkom k starej mamke. Šla, šla - až stretla vlka. Ona však nevedela, aký je vlk zlý. Pekne sa mu poklonila: "Dobrý deň, vlčík!"

"Dobrý deň, Červená Čiapočka! Kdeže ideš, kde?"

"Ochorela nám stará mama, nuž nesiem jej obed."

"A kdeže ti býva?" spýta sa vlk a už v mysli kuje zlé - nedobré.

"Tu v hore, v malej dreveničke," odpovie Červená Čiapočka.

Vlk sa jej na všetko o starej mame povypytoval a myslel si pritom: Hehe! Najprv zjem starú mamu, potom i túto Čiapočku! Od spokojnosti sa oblízal a nahlas povedal:

"Pozri, koľko tu kvetov! Natrhaj z nich starej mame."

Mamička dievčatku prikázala nikde sa nepristaviť. Ale či by bol hriech natrhať kvetov? Akú radosť by spravila starej mame! A lúčka je ozaj samý kvet! Biele krále, červené klince, belasé zvončeky... Červená Čiapočka položila košík na trávu a začala trhať kyticu pre starú mamku.

Vlk sa ticho vytratil...

Dobehol až k domčeku, kde bývala stará mama a zabúchal na dvere.

"Kto je?" ozve sa stará mama zdnuky.

"To som ja, Červená čiapočka! Nesiem ti obed!" hlási sa vlk hlasom tenkým, ako len vládze.

"Stisni len kľučku, babuľka! Dvere nie sú zamknuté."

Vlk stisol kľučku a vošiel do izby. Stará mama ležala v posteli pri obluku. Vlk za ňou skočil a - ham! Už starej mamy nebolo. Potom si na hlavu uviazal jej čepiec, oblok zastrel záclonou a ľahol si do posteľe.

Keď Červená Čiapočka natrhala dosť kvetov, našla stratený chodník a s košíkom na ruke cupkala k starej mame. Keď prišla k domčeku, zaklope na dvere a volá:

"Stará mama, stará mama! Otvorte, nesiem ti obed!"

"Stisni len kľučku, babuľka! Dvere nie sú zamknuté," napodobní vlk starú mamu.

Červená čiapočka vošla a podišla k posteli.

"Joj, stará mama, aké máš veľké uši!"

"To preto, aby som ťa lepšie počula!" zahuhle vlk.

O chvíľu dievčatko zas povie:

"Joj, stará mama, aké máš veľké oči!"

"To preto, aby som ťa lepšie videla!" povie vlk zase.

"A prečo máš také veľké ústa?"

"To aby som teba ľahšie zjedla!" povie vlk a - ham! - už je i Čiapočka tam!

"Ej, bola to za hostinka!" povedal si vlk. Pohladkal si plné brucho a rozvalil sa navrch na perinu. O chvíľu už chrápal. Chřřř! Chřřř!

Šiel okolo horár. Bol to dobrý sused starej mamy. Keď už bol pri dreveničke, vidí dvere dokorán a zdalo sa mu, že dnu ktosi drevo píli: chřřř! chřřř! Vojde dnu, pozrie na posteľ - a len ho tak myklo! Hneď ten vedel, kto je v čepci! A vedel aj, čo sa to tu stalo. Vzal zo stola nožnice a nastrihol vlkovi brucho. V rozstrižku sa pohne noha v žltej topánočke. Horár chytro strihal ďalej a naraz: hop! Vyskočila odtiaľ Červená čiapočka a za ňou i stará mama.

Nelenili, ale všetci traja nanosili veľkých skál. Skaly povkladali vlkovi do brucha a brucho dobre zašili. Potom sa skryli a dávali pozor, čo bude vlk robiť.

Onedlho sa vlk zobudí a zívne.

"Uf," zafučí, "ale som sa dnes objedol! A smädný som! Taký smädný!... Musím na studničku!..."

Fučiac sterigá sa z postele a ide. Za ním ticho horár, stará mama aj Červená čiapočka.

Vlk nevládze. Čo krok, to sa mu podlomia nohy. K studničke sa len po biede dovlečie. Nachýli sa, smädno začne piť, a naraz - čľups! Padol do studničky. Ťažké staly sa mu v bruchu prevážili a stiahli ho dolu. Studnička bola hlboká a vlk sa utopil. Horár, stará mama a Červená Čiapočka sa veselo vrátili domov.

Šípková Ruženka

Stalo sa to už dávno. Po kráľovskej záhrade sa prechádzala kráľovná a tíško si želala mať aspoň jednu dcérku. Dobrá víla jej tajné želanie splnila.

Keď sa rok s rokom stretol, v kráľovstve oslavovali narodenie dcérky, princeznej Ruženky. Na oslavu prišlo veľa hostí a priniesli mnoho darov. Šesť sudičiek stálo nad postieľkou malej Ruženky. Každá z nich venovala Ruženke do vienka dary: šťastie, múdrosť, dobrosrdečnosť, láskavosť, bohatstvo a lásku. Zrazu pristúpila k postieľke zlá víla. "Ja mám pre princeznú tiež jeden darček", povedala. "Keď princezná dovŕši pätnásť rokov, pichne sa o vretienko a zomrie." A vtedy prehovorila siedma sudička: "Niet takej kliatby, ktorú by nebolo možné zlomiť. Princezná nezomrie, len zaspí hlbokým spánkom, pokiaľ ju láska princa nevyslobodí."

Kráľ vydal rozkaz, aby v celom kráľovstve zničili všetky vretená. Žoldnieri spálili všetky vretená, ktoré našli.

Princezná rástla, rástla, až sa priblížil deň jej pätnástich narodenín. V ten deň sa princezná Ruženka vybrala do kráľovskej záhrady. Prišla k vysokej veži a vyšla po schodoch až hore. V komnate sedela starenka a zručne v rukách obracala vretienko. Princezná k nej podišla a sama chcela vyskúšať, ako sa na kolovrátku pradije. Keď zobrala vretienko do ruky, pichla sa a zaspala. V tej chvíli zaspalo celé kráľovstvo. Kráľ, kráľovná, služobníctvo, všetci spali hlbokým spánkom.

Prešlo mnoho rokov, kým krajinou prechádzal mladý princ. Zrazu sa pred ním objavila starenka, ktorá zbierala v lese drevo. Princ pomohol starenke zaniest' drevo do jej útulnej chalúčky. Starenka mu za odmenu porozprávala príbeh o zakliatej princeznej. Ukázala princovi cestu do zámku. Cesta viedla cez tmavý, hustý les. Už z diaľky bolo vidieť, že zámok je obrastený ružami a trnám. Keď princ prišiel k zámku, musel sa dnu prebijať ostrým mečom. Nezľakol sa zlých čarov, ktorými bol zámok prekliaty.

Konečne sa princ dostal do zámku. Všetko tu spalo hlbokým spánkom. Hľadal zakliatu princeznú. Prešiel cez spiacu stráž a vyšiel hore po schodoch do veže. Tu konečne našiel Ruženku. Mladý princ sa nad ňu jemne sklonil a pobožkal ju. Ruženka otvorila oči a radostne sa na princa usmiala.

V tej chvíli pominula zlá kliatba a celé kráľovstvo sa prebudilo z hlbokého spánku. V zámku všetko ožilo.

Mladý princ a Ruženka sa do seba zaľúbili na prvý pohľad. Za niekoľko dní bola svadba a všetci šťastne žili, až kým nepomreli.

Kapsa, potras sa!

Zahraj sa na ilustrátora a ku každej časti príbehu nakresli do rámika vhodný obrázok.

Bol raz jeden chudobný gazda a mal trochu žita. Začal ho viať, vtom zrazu priletel Vietor a vzal mu ho. Gazdovi nechal iba zopár zrníek. Čo mal robiť neborák gazda? Darmo behal sem i ta, darmo horekoval, žita viac nemal a nevedel, čo robiť, ako vyžiť do novej žatvy.

Žena mu poradila: - Hybaj, hľadaj Vietor, nech ti vráti žito!

Gazda poslúchol a šiel hľadať Vietor. Išiel, išiel dlho proti vetru, až ho naostatok našiel v jednom jarku. Podišiel k nemu, poklonil sa mu a Vietor sa ho spýtal: - Čože tu chceš?

Gazda mu vyrozprával, čo sa mu prihodilo, aký je chudobný, a prosil ho, žeby mu nahradil to žito, čo mu vzal. Vietor ho vypočul, potom mu povedal: - Tu máš túto kapsu. Len jej povedz: „Kapsa, potras sa!“ a ona ti dá jesť, čo len budeš chcieť. Aleže sa nikomu s ňou nechváľ!

Naradovaný gazda sa poďakoval a ponáhlal sa domov. Prišiel domov, sadol za stôl, zavolať ženu i svojich osem detí a povedal: - Kapsa, potras sa!

Kapsa sa naskutku potriasla a všelijaké jedlá od výmyslu sveta stáli na stole. Deti výskali od radosti a všetci sa do chuti najedli, ako vari ešte nikdy v živote. Keď sa dobre najedli, napili, zišlo žene na rozum, aby pozvali aj farára na hostinu. Gazda od samej radosti zabudol, čo mu Vietor prikázal, a vďačne pristal. Kňaz prišiel, dobre sa najedol, napil, potom povedal: - Vieš ty čo, Martinko, požičaj mi tú kapsu aspoň na tri dni, ja ti ju potom vrátim, chcem len ukázať svojej gazdinej, že ja navarím aj bez ohňa a bez ohniska. Gazda mu kapsu ochotne požičal. Keď mal kňaz kapsu, pozval si na nedeľu hostí zo všetkých strán a hodovali veselo.

Tri dni sa minuli a gazda Martin netrpezlivo čakal na svoju kapsu. Keď mu ju kňaz nevracal, išiel si po ňu. Ako prišiel na faru, okríkol ho farár: - Načože ti je? Mne skôr treba takej kapsy, veď ja mávam hostí. Tu máš pol chleba, ber sa domov! Nijakú kapsu ti nedám. Čo mal neborák gazda robiť? Vrátil sa domov s ovesenou hlavou. Žena aj deti plačú a hovoria: - Ty si na vine, načo si dal kapsičku? A žena mu naostatok zasa poradila: - Choď za Vetrom a pýtaj si druhú kapsičku!

Muž poslúchol. Pobral sa rovno k Vetru a pýtal si druhú kapsu. Vietor sprvu kýval hlavou: - Veď som ti vravel, nechváľ sa ty nikomu s kapsou. A ty si pozval bohatého na hostinu. Pýtaj si, nech ti dá odmenu!

Ale gazda veľmi prosil: - Zmiluj sa, Vetríček, nado mnou a nad mojimi deťmi, daj mi ešte jednu kapsu. Veď inak pomrieme od hladu.

Vietor sa napokon dal uprosiť a daroval gazdovi novú kapsu. Naradovaný gazda ju vzal, poďakoval sa a ponáhľal sa domov, čo mu nohy stačili. Zavolať ženu a deti, aby si sadli za stôl. Položil kapsu na stôl a vraví:

- Kapsa, potras sa!

Kapsa sa potriasla, vybehlo z nej deväť kyjakov a začali masť všetkých. Iba keď všetci poutekali z chyže, schovali sa kyjaky späť do kapsy.

Žena, deti plačú, nariekajú, no gazda sa lapil rozumu, schoval kapsu pod halenu a poďho rovno na faru. Farár sedel v izbe a gazda podišiel k nemu, pekne sa poklonil a pýtal si svoju kapsu alebo aspoň tri posúchy za ňu. Pýtal si posúchy, lebo videl, že gazdiná v kuchyni pečie práve lekvárové posúchy. Farár vstal, zahundral čosi, šiel nabrat' posúchy a Martinovu kapsu zabudol na stene.

Kým bol farár v kuchyni, vytiahol Martin kapsu s kyjakmi spod haleny, skočil k stene, sňal svoju dobrú kapsu a zavesil

namiesto nej tú s kyjakmi. Kapsu schoval a čakal na farára. Farár sa vrátil a hneď pozrel na stenu. Keď videl, že tam kapsa visí, nepomyslel na nič zlého, podal gazdovi tri posúchy a hovorí: - Ty chňup, viac mi sem nechod', hybaj robiť, kapsa je moja, už som ti ju poriadne zaplatil!

Naradovaný Martin povedal iba zbohom a pobral sa domov. Sotvaže prišiel domov, potriasla sa kapsa a na stole bolo jedla ako na hostine. Najedli a napili sa do chuti a čakali, čo farár urobí s druhou kapsou. Na nedeľu prišli k farárovi hostia zo široka-d'aleka, ale on nedal nič variť. Povedal gazdinej iba toľko: - Ja som prichystal všetko. Nestaraj sa ty o nič!

Na poludnie si posadali hostia za prikrytý stôl, pán farár naprostred stola položil kapsu a zvolal: - Kapsa, potras sa!

Kapsa sa potriasla, vybehlo z nej deväť kyjakov a farára i jeho hostí dobre vymlátili. Všetci kričali na kočišov: - Zapriahaj, zapriahaj! Lebo nás tu pobijú!

Boli im malé dvere, museli aj cez obloky povyskakovať a všetci sa zaverili, že k farárovi nikdy viac na hostinu neprídu, lebo im tu hlavy kyjakmi poprebíjali.

Vzal veru pán farár kapsu a zanesol ju Martinovi a od tých čias už nič viac od nebo nepýtal.

Odpovedaj na otázky celými vetami!

Prečo išiel gazda hľadať Vietor? _____

Koľko detí mal gazda? _____

Čo urobila druhá kapsa, keď jej majiteľ povedal: „Kapsa, potras sa!“ ? _____

Šikovný sudca

Najbohatšiemu kupcovi v meste sa v noci stratil batoh plný peňazí. Išiel preto žiadať o pomoc a radu k sudcovi. Prišiel, pokľakol na kolená a povedal: „Pane, dnes v noci ma okradli o všetky peniaze, keďže mám veľa sluhov, neviem koho mám zo služby prepustiť.“ Sudca odpovedal: „Nech prídu zajtra ráno všetci tvoji sluhovia ku mne do paláca, ja už prídem na to, kto z nich je zlodej...“ Ráno sa stretli všetci sluhovia pred sudcom. Ten im povedal: „Dávam vám vřbový prútik. Strážte ho ako oko v hlave, dávajte naň pozor. Ráno mi ho prinesiete späť. Tomu, kto je zlodej, prútik cez noc vyrastie o palec. Sem dopíš, ako podľa teba dopadol pokračoval príbeh. Čo urobil zlodej? Ako sudca poznal zlodeja? Aký trest dal sudca zlodejovi?

1. Dopln̄ do viet slová, ktoré tam významovo patria (nepozerať do textu).

Najbohatšiemu kupcovi v _____ sa v noci stratil _____ plný peňazí. Ráno sa stretli všetci _____ pred _____. Ráno mi ho _____ späť. Tomu, kto je zlodej, prútik cez noc _____ presne o palec. Ako si zaumienil, tak aj urobil, vzal _____ a prútik skrátil. Ráno _____ všetci sluhovia k sudcovi.

2. Podčiarkni slová, ktoré do textu nepatria (označ ostatné slová v texte ako dôkaz)
batoh, večer, palác, palec, prútik, žalár, ráno, ukazovák, nožík, väzenie, sekera

3. Nájdi v texte prirovnanie a napíš ho _____

Prečítaj si ako príbeh pokračoval a porovnaj ho so svojím príbehom.

Zlodej sa naľakal, premýšľal akoby sudcu oklamal... rozmýšľal a rozmýšľal. Zrazu ho to napadlo. Skrátim prútik presne o palec a on mi do rána presne toľko narastie a ráno bude taký dlhý ako všetky ostatné. Ako si zaumienil, tak aj urobil, vzal nožík a prútik skrátil. Ráno prišli všetci sluhovia k sudcovi. Všetky prútiky boli rovnaké, len jeden bol o palec kratší. „Ty si ukradol peniaze“ povedal sudca a dal zlodeja do väzenia.

1. Napíš aspoň tri vlastnosti: sudcu zlodeja

sudca: _____

zlodej: _____

2. Bol podľa teba zlodej prefíkaný? áno - nie

Zdôvodni svoje tvrdenie:

3. Bol podľa teba sudca spravodlivý? áno - nie

Zdôvodni svoje tvrdenie:

4. Koľko sluhov bolo vinných? _____ (napíš slovom)

5. Nakresli, ako vyzerali ráno prútiky sluhov

Čarovné topánky

Žil raz chudobný želiar s dvoma synmi vo veľkej biede. Čo ako starostlivo obrábal svoj kúsok prenajatého poľa, nedalo mu chleba pre tri lačné hrdlá. A kdeže by mu ešte zvýšili aj peniaze na nájom? Zlý gazda žiadal veru vysoký nájom od biedneho želiara. Raz prišiel čas rátania. Úbohý želiar nemal ani groša a tľpol hrôzou pred gazdom. Sám si netrúfal poprosiť ho, aby mu pozhovel, nuž poslal k nemu syna.

A syn čo prosí, to prosí, no gazda mal srdce z kameňa. - Ak mi nájom do posledného groša nevyplatíte, - zahromžil, - naskutku vás vyženiem! Chlapec sa s plačom pobral domov. Ide, od hanby a žiaľu len tak nohami zapletá, a tu sa mu prihovori šedivý starček: - Čože plačeš, synak? Chlapec sa mu vyžaloval: - Doma niet ani groša, iba hlad, a gazda nás chce z chalupy vyhnať. Ale kde máme vziať na nájom? - povedal naostatok plačky. Šedivý starček ho potešil: - Nič si z toho nerob, synak. Mám topánky, čo ti pomôžu. Ak mi pôjdeš za kmotra, budú tvoje! Chlapec sa starčekovi prisľúbil a hneď sa ho i spýtal: - A kde bývaš, deduško? - Kde bývam, tam bývam, veď ťa ta topánky samy zanesú! - odpravil ho starček.

Chlapec si teda vzal topánky, poďakoval sa a šiel ďalej. Keď doma všetko vyrozprával, otec mu radil, aby šiel za toho kmotra. A tak si chlapec obul topánky. Len čo ich mal na nohách, už ho začalo čosi poháňať, ba ťahať. Odrazu vyhupol sa do výšky, prudkejšie ako najohnivejší tátoš. A tu, ani sa nenazdal, topánky ho priniesli k moru. Celý sa preľakol, čo sa to robí. Spamätal sa, iba keď stál pred krásnym zámkom. Tu privítal chlapca šedivý starček: - Nezabudol si na moje želanie, - povedal mu, - odmena ťa neminie. Potom pozval chlapca na krst a skmotrili sa. Po krste dal starček chlapcovi škatuľku a povedal mu: - To si vezmi na pamiatku od kmotra. Ale do škatuľky nepozerať, pokým neprídeš domov!

Chlapec sa ani nenazdal, už ho topánky niesli domov. Neďaleko chalupy sa topánky zastavili. Chlapec pozrie na zem, a čo vidí? Pred ním leží mešec peňazí. Chlapec ho zdvihol, a len čo si ho stihol vopchať do vrečka, už ho topánky niesli ďalej. Keď sa šťastlivo dostal domov, vytiahol škatuľku, čo bol dostal od kmotra, otvoril ju, a tu sa znej vygúľa zlaté vajce. Prask! vajce sa rozbilo a z neho sa vyvalí krásny zlatý zámok. Tak sa stal chlapec zámockým pánom a do svojho krásneho príbytku prichýlil otca i brata.

Ale vo svojej radosti nezabudli ani na dlh. Chlapec vzal peniaze z nájdenej mešca a šiel zaplatiť gazdovi. Ten sa hneď začal vypytovať, kde len vzali toľké peniaze. O chvíľu mu chlapec všetko porozprával. ...

Vieš, že: - želiar v minulosti patril k najchudobnejšej vrstve poddaného roľníckeho obyvateľstva

1. Sem napíš, ako podľa teba pokračoval a skončil príbeh.

2. Napíš aspoň tri vlastnosti:

želiara _____

gazdu _____

starčeka _____

3. Ktoré postavy vystupujú v rozprávke: _____

4. Koľko synov mal želiar? _____

5. V akom dome býval starček a ako sa k nemu chlapec dostal?

6. Doplň postavu, ktorá povedala:

- Ak mi nájom do posledného groša nevyplatíte, naskutku vás vyženiem.
_____ - A kde bývaš, deduško? _____ - Kde bývam, tam bývam, veď ťa ta
topánky samy zanesú! _____ - Doma niet ani groša, iba hlad, a gazda nás
chce z chalupy vyhnat'. _____ - To si vezmi na pamiatku od kmotra.

Prečítaj si pokračovanie rozprávky

Skúpy gazda nemal chvíľu pokoja, čo ho zožierala závišť a túžba zmocniť sa zámku. Hneď sa i pobral, že ho pozrie. A keď jeho chamtivé oči uzreli toľkú krásu a bohatstvo, nemeškal a šiel k svojmu želiarovi. Vraj celý zámok je jeho, lebo je na jeho pozemku a jemu patrí i pole na širom okolí. - Ale aby si videl, že som človek, - povedal napokon želiarovi, - nechám ťa tu bývať, ak mi budeš platiť ročné nájomné. - A keď povedal koľko, želiarovi sa až hlava zakrútila. No nemohol inak, iba prisľúbiť. Gazda potom chcel, aby mu chlapec ukázal čarovné topánky. Keď ich uvidel, zahromžil: - Takých topánok ti netreba. Kde by si sa v nich motal? To už mne inak pristanú, ja stále chodím po svete! Gazda si obul topánky a hneď vzlietol ako víchor. Topánky ho odniesli do mora a nikdy sa už odtiaľ nevrátil. Vo vode stihol chamtivca spravodlivý trest. Avšak statočný želiarsky syn žil spolu so svojimi dlho a šťastlivo ako zámocký pán.

Škaredé káčatko

Kačka Žofka pozorovala svoje mláďatá, ako jedno po druhom vychádzali zo svojich vajíčok. Len jedno, väčšie ako ostatné, nie a nie sa otvoriť. Konečne z neho vyšlo jedno škaredé veľké šedé káčatko. „Pí, pí,“ kričalo mohutným hlasom. Ostatné zvieratá na farme s úžasom hľadeli na smiešne a podivné mláďa. Všetci sa mu vysmievali a tak sa jedného dňa škaredé káčatko rozhodlo odísť z domu. Došlo k veľkému jazeru, kde začulo niekoľko výstrelov z pušky. Preľaknuté sa ukrylo v trstine. Dobehol k nemu poľovnícky pes, ale iba ho oňuchal a odišiel. „Také som škaredé, že i psi utekajú odo mňa,“ smutne si pomyslelo káčatko. Prichádzala zima. V jedno ráno sa káčatko zobudilo napoly zasypané snehom. Kráčalo premrznuté po lese, až kleslo od únavy pod veľký dub. Tam ho našla starká, ktorá bývala neďaleko. Zľutovala sa nad ním, zabalila ho do svojho ručníka a odniesla do vykúreného domčeka. Rozhodla sa, že ho nechá u nej prezimovať. Ale starkin kocúr i pes žiarlili na káčatko a dohodli sa, že sa ho zbavia. Naschvál rozsypali vrece s múkou a zvalili to na úbohé káčatko. Starká sa naň veľmi hnevala a vyhodila ho na dvor. Našťastie už prichádzala jar. Smutné káčatko prišlo k rybníku a šlo si zaplávať. Vtom uvidelo pred sebou krásne biele labute. Od hanby, že je také škaredé, sklonilo hlavu do vody a na hladine uvidelo svoj pravý obraz. Aké šťastie pre škaredé káčatko! Veď vyrástlo na takú krásnu labuť ako ony.

V sprievode ostatných sa vrátilo na farmu, za svojou mamou Žofkou. Aká bola šťastná, že sa jej škaredé káčatko vrátilo domov! Prekvapená a hrdá na jeho krásu, ho poukazovala celej svojej kačacej rodine.

Napíš odpovede na otázky:

1. Ako sa volala mama škaredého káčatka? _____

2. Ako vyzeralo káčatko po svojom vyľiahnutí? _____

3. S akými zvieratami sa stretlo káčatko počas rozprávky? _____

4. Kto zachránil káčatko pred smrťou?

5. S kým sa vrátilo káčatko domov na farmu?

Veterný kráľ

Jeden kráľ kdesi kedysi mal jedného syna a jedno dievčatko. Bol to za párik: šuhaj ako slnce a dievča ako zora! Mal sa na čom starý otec tešiť, mal sa na čom celý svet dívať, keď sa ruka v ruke brat so sestrou po záhrade prechodili.

Raz ale, ako sa kráľ s tou jeho dcérou za mestom vozí, preváža: zafučí vietor — a princezná z koča zmizla. Kráľ díva sa, pozerá na všetky strany, ale o nej ani chýru; rozpošle okolo svojich sluhov po celej krajine, tí hľadajú — hľadajú ako ihlu, ale nikde nič! Vtedy sa len kráľ pustil do nariekania, do žalovania!

„Ach, apko môj!“ prerečie jeho syn k nemu, ktorému tiež nebolo ľahšie okolo srdca, „nesmúť že sa tak, nesmúť, netrať nádej. Idem ju ja ešte hľadať a Pán Boh dá, že ju nájdem.“

Kráľ požehnal svojho syna a vypravil dobre ozbrojeného vo meno božie.

Ide on cez vršky, cez doliny, volá, spytuje sa — a o sestre nikde ani chýru ani šľaku. Ako tak chodí horami, dolinami sem i tam, príde raz k jednému jazeru, kde sa krdel' kačiek pl'achtal. Strhne flintu z pleca a namieri do tej najväčšej. Vtom:

„Hop, šuhaj, hop! Nestrieľaj do mňa, ver ti budem na dobrej pomoci!“ zavolá tá kačka naň.
„Viem, kde ideš, dobre ideš; tvoja sestra na veternom zámku!“

On zadivený zakvačí flintu na plece a ide ďalej. Onedlho nadišiel k jednému veľkému kopencu mravcov, práve mu boli v ceste, a on sa zastaví a začne palicou do neho pichať. Mravce sa začnú hemžiť, až raz vyjde veľký s krídlami a povie mu:

„Nebúraj môj palác, nebúraj, veď ti je nie v ceste. Obíd' ho napravo, budem ti na dobrej pomoci.“

Milý kráľovič sa len usmial nad touto rečou a nechal kopec v pokoji. Tu raz zase príde do jednej húšťavy. Tak sa zamotal, že neznal už ani sem ani tam. Práve skade by sa bol mohol vytiahnuť, tam mu zavadzal jeden suchý peň a ten bol plnučičký plný včelami. Vytiahne šabľu, že ho ide vyťat'. Tu, ako raz zaťal, vyjde von kráľovná:

„Nerúbaj, veď ti je môj dom nie v ceste; obídi ho len napravo a ja ti budem na dobrej pomoci.“

Poslúchol ju, nechal tak ten peň a kliesnil si ďalej cestu.

Ako sa raz preťal cez tú húštinu, vidí pred sebou na holom vršku jeden vysoký zámok:

„No, chvalabohu, predsa som raz už tu!“ — a pustí sa hore vrškom.

Ale tu bolo ešte to najhoršie; taký vietor fúkal dolu, že sa vo štvornožky akosi po psote len mohol hore dostať. Príde do zámku, klope — nič. Ide do izby jednej, druhej, tu ani živej duše. Iba hen v tej tretej nájde pána švagra, ako si von oblokom hvízda. Ako Veterný kráľ príchodzieho zazrel, hneď sa obrátil k nemu:

„Vitaj,“ povedá, „švagre môj dobrý, vitaj!“

Tento ale hneď len prikrročil k veci a pýtal si svoju ukradenú sestru naspäť.

„Ej,“ povedá, „aký si ty chytrý, švagre! Počkej si málo! Teraz si v mojej moci.“

Vtom ho pojal so sebou na breh mora, stiahol si z palca prsteň a zahodil ho do prostriedku:

„Teraz ak mi ten prsteň do rána donesieš, tak ti ju vydám, ak nie, pôjdeš, odkiaľ si prišiel.“

Milý kráľovič len zmrzol od strachu a nepovedal nič. Kráľ vetrov ho so smiechom tam nechal a len to doložil, že sa na ráno uvidia.

Tak on tam chodí, chodí okolo toho mora ako umučený. Tu zrazu priletí k nemu jedna kačka:

„Ej,“ povedá, „braček, ty si mne život daroval. Nič sa ty nesmúť, len si ty ľahni spať a ja ten prsteň donesiem.“

Na svitaní sa zobudí a vidí si už prsteň na palci. Ako sa tak teší, pritrieli k nemu ten jeho hlavný švagor:

„No,“ povedá, „čo je, ako je, kde prsteň?“

„Tu je!“ ukáže mu ho princ.

„Tak dobre, no, ale ešte jedno; poďže ty so mnou, švagrík drahý!“

Zaviedol ho na tú najvyššiu zámockú vežu, vyniesol so sebou kilo maku a stade dolu vetrom rozsypal.

„Hľaďže, keď mi do rána tento mak pozbieraš, tak si slobodný aj s ňou!“

Smutný princ pozerá dookola na ten rozsiaty mak a vzdychlo sa mu. Vtom, kde sa vezme, tu sa vezme ten krídlatý mravec a povie mu:

„Nič sa ty netráp, choď, ľahni si, veď ti my to do rána všetko pozbierame!“

Vtedy princovi troška odľahlo, a šiel spať v dobrej nádeji. Ráno, keď prišiel Veterný kráľ, už bol mak všetok do jedného vynosený.

„Dobre, no, teda švagre, keď si ty taký hodný chlap, tak si ju len maj; ale si ju medzi dvanástimi paničkami musíš poznať.“

„No, to by bol za brata, čoby si sestru nepoznal,“ pomyslel si kráľovič, „daj ti mi Bože!“

Len keď mu ich predstaví, tu všetkých dvanásť ako jedna, každá sa naň jednak usmieva a hovorí:

„Vitaj, braček, vitaj!“

Vtedy sa mu začalo meniť pred očami, vtedy len zbadal, že je na ľade.

Ako tak dumá, priletí jedna včela a pošepne mu do ucha:

„Počuješ, braček, nič sa neboj! Na ktorú si sadnem, to je sestra tvoja.“

Zaradovaný pozeral, kde si včielka sadne, a keď videl, na ktorej sedí, išiel k nej a objal ju hovoriac:

„Táto mi je sestra moja!“

A oni sa aj nedali dlho ponúkať — šli z radosti ku svojmu zarmútenému otcovi. Vtedy sa otec ešte len potešil, keď ich zazrel ako si idú ruka v ruke brat so stratenou sestrou — vtedy sa ešte len mal na čo dívať šíry svet!

1. Pozorne si prečítaj rozprávku.

2. Po prečítaní doplň naledujúce tvrdenia a nesprávne odpovede prečiarkni.

a) v rozprávke vystupuje

.....

b) hlavným hrdinom je *** princezná *** kráľovič *** Veterný kráľ ***

c) mladú princeznú uniesol

d) prezradil/a mu to *** včelia kráľovná *** mravec *** kačka ***

e) prešiel *** vrchy *** doliny *** zelený háj *** rovné cesty *** kamenisté cesty

f) kráľovič mal splniť 3 úlohy, napíš ich:

- ☀
- ☀
- ☀

g) pomáhali mu,,

h) kráľovič princeznú *** zachránil *** nezachránil ***

3. Odôvodni jednotlivé tvrdenia:

a) rozprávka je ľudová, pretože

.....

b) rozprávka je fantastická, pretože

.....

c) v rozprávke dobro víťazí nad zlom, pretože

.....

4. Ktoré ďalšie prvky rozprávky si v texte objavil:

a)

.....

b)

.....

5. Nájdi v rozprávke aspoň tri prirovnania:

■

■

■

6. Vysvetli slovné spojenia:

☀ stratil reč

☀ akoby sa zľahla zem

☀ ani chýru, ani slychu

7. Prirad' k postavám vlastnosti. (úl.3a/str.19)

prefíkaný, odvážny, obdarený dobrým srdcom, sebecký, nešťastný, obetavý, mladý, starý, zlostný, vytrvalý, nevypočítateľný, škodoradostný

■ kráľovič

.....

■ Veterný kráľ

.....

8. Napíš, ako si predstavuješ Veterného kráľa.

.....

.....

Zlatá páva

Bol raz jeden kráľ a ten mal troch synov a tak sa v nich tešil, že by ich nebol dal ani za celý svet. Tešil sa v nich ich dobrý otec, tešil, ale ich dobrá mati nemohla sa v nich dlho tešiť. Neborká, raz padne do choroby a cíti, že sa s nimi rozlúčiť musí. Ako raz všetci traja okolo jej smrteľnej postele smutne stoja, zodvihne ešte raz hlavu a hovorí:

„Deti moje, deti, akože vás tu zanechať na tomto svete, ako sa s vami rozlúčiť! Ale nie, nermúťte sa, ja na vás ani po smrti nezabudnem. Teraz, deti moje, nate tieto tri oriešky, zahrabte si ich každý večer do popola, ony vám budú na dobrej pomoci.“

A ako to povie, dušu vypustí. Zaplakali traja synovia, zaplakal aj muž a zaplakala aj celá krajina za dobrou kráľovnou!

Ale viete, všetko na svete len do času. Kráľ po roku zhodil smútok a oženil sa. Dostal on driečnu ženu, ale siroty nedostali matku, len macochu — a aj o tej sa vravelo, že je striga. A vskutku to nebola len macocha, ale aj striga. Lebo ju nič tak nezlobilo, ako keď sa na týchto troch hodných kráľovičov dívať mala.

„Počkaj,“ pomyslela si, „však vy tu nebudete dlho kašu dúchať!“

Raz večer, ako dolu políhali, milá macocha chodí, obšmieta sa okolo chyže, kde tí traja kráľoviči spali, načúva, klope na dvere:

„Či spíte? Či čujete, vy mladí kráľoviči!“

Tí, pravda, dobre už spali, ale tie tri oriešky, čo si ich boli do popola zahrabali, tak ako im to mať bola naručila, odpovedia:

„Nespíme, my čujeme, hádky sebe zahádame!“

A striga s dlhým nosom odišla.

Na druhú noc príde zase striga s jedným veľkým nožom. Načúva pri dverách, a tam ticho ako v hrobe.

„No, tí iste už spia,“ pomyslela si, ale predsa pre lepšiu istotu zabúcha:

„Či spíte, či čujete, vy mladí kráľoviči!“

A tu sa jej orechy ozvali:

„Nespíme, my čujeme, hádky sebe zahádame!“

„Ale kýže toto parom zamrmlal, tu musí dačo inšie byť vo veci,“ húpala stará.

Na druhý deň zatým, keď kráľovičovia boli preč z chyže, ona sa vkradla dnu, všetko všade poprevracala, aj len v peci, ale kde nič, tu nič, len ako sa z pece von ťahá, tu jej dačo udrelo do nosa, — ňuchá, ňuchá.

„Aha,“ povedá, „to tu bude iste dáky čert v tom popole, ale počkaj, však ho ja vykúrim!“

Na tretí večer dala tak zakúriť do pece, že dobre všetky myši z domu nevyplašila, a milé oriešky sa piekli a horeli. Príde ku dverám, počúva, ale tam už nič nepočuť. Zaklope:

„Či spíte, či čujete, vy mladí kráľoviči!“

„Nespíme, my čujeme, hádky sebe zahádame!“ ohlási sa jej potichu jeden z tých troch orieškov, čo ešte nebol celkom stletý.

Dobre strigu hneď čert tam nevzal od zlosti. Odišla sebe pod nos homrajúc:

„No, však vy už hneď budete boží, len kým si tento nôž nabrúsim.“

O chvíľku príde zase s nabrúseným nožom, načúva, klope, volá, ale sa nik neozýva. Vtedy potíšku otvorí dvere, pritiahne sa k posteli a šmyk jeden za druhým všetkým trom hlavy odrezala a tie mŕtve telá zavliekla do tej poslednej chyže, kde kráľ len raz do roka chodieval.

Bolo na ráno potom hľadania, behania po zámku, na všetky strany a nik neznal, nevyzvedel, kde sa kráľovičovia podeli. Kráľ chudák si nevedel od žiaľu rady.

Po nečase, raz ako práve tá striga kráľovu chyžu vymetá, priletí na okno jedna páva a začne sa dnu dobíjať.

„Aha, ty pľuha škreľavá, či ho ideš!“ kričí na ňu a vybíja ju metlou. Ale kráľ jej povie:

„Ach, nevybíjaj, nie, to peknô stvorenie; radšej ju dnu pust', že sa aspoň s ňou poteším,“ — a otvorí jej okno.

Tá milá páva príde k nemu, do ruky mu vloží z pyšteka jednu zelinku a začne spievať:

Sadla páva vedľa pána,

doniesla mu tri noviny —

zarezanie jeho syny.

Ležia, ležia v tej palote,

kde on chodí len raz v roce;

doniesla mu takej masti,

čo zahojí jejich kosti!

To zaspievala a odletela.

Kráľ zadivený pozeral za ňou v myšlienkach; prišlo mu na um, že to iste nebola páva ako páva, ale že to musela byť jeho nebohá žena. Bežal hneď na to do tej ostatnej chyže, kde vskutku svojich troch synov zarezaných našiel. Potrie im hrdlá tou zelinkou a traja synovia — ešte raz hodnejší — skočia na nohy.

„No, to je dobre, ale teraz beda tomu, kto to spravil!“

Hneď sa to ale vyzvedelo, že veru to druhý nemohol urobiť, ako sama kráľovná; lebo že len tá mala kľúče slobodné. A tu hneď kráľ rozhnevaný kráľovnú dá chytiť a zavolá na sluhov:

„Vyved'te na dvor štyri najdivšie kone, priviažte im túto potvoru na chvosty, nech ju v štyri strany sveta roznesú!“

Ako riekol, tak sa stalo. Štyri kone vyviedli, priviazali im kráľovnú o chvosty, pošibali a z milej strigy ani len franforce nezostali.

Od toho času sa kráľ už viac neženil, len sa so svojimi tromi synmi tešil a kráľoval, kráľoval, až kým nezomrel.

Označ správne tvrdenie:

☀ kráľ mal troch synov	ÁNO – NIE
☀ pred smrťou im darovala mama 3 oriešky	ÁNO – NIE
☀ ukryli si ich do postele	ÁNO – NIE
☀ po smrti manželky sa oženil druhýkrát	ÁNO – NIE
☀ všetko ostalo tak, ako bolo	ÁNO – NIE
☀ nevlastná matka si synov obľúbila	ÁNO – NIE
☀ mladých kráľovičov chránil dar od mamy	ÁNO – NIE
☀ macocha ho nezničila	ÁNO – NIE
☀ v noci mladých kráľovičov odniesla zo zámku	ÁNO – NIE
☀ kráľovi radila v hľadaní zlatá páva	ÁNO – NIE
☀ život synom prinavrátil kyticou bylín	ÁNO – NIE
☀ v zlatej páve spoznal svoju nebohú manželku	ÁNO – NIE
☀ svoju druhú manželku potrestal	ÁNO – NIE
☀ kráľoval i naďalej až do svojej smrti	ÁNO – NIE

✚ 5 x Prečo?

- ✚ Prečo darovala umierajúca kráľovná deťom oriešky?
- ✚ Prečo kráľ zabudol na svoj smútok?
- ✚ Prečo sa nová kráľovná chcela zbaviť chlapcov?
- ✚ Prečo kráľ uveril piesni zlatej pávy?
- ✚ Prečo sa rozprávka skončila dobre?

Vysvetli slovné spojenia:

- všetko do času
- rozhodíť od jedu
- byť na božom svete
- pominúť sa od žiaľu

Vypíš z textu zdobneniny.

.....

.....

Zlatovláska

V bielej murovanej chalúpke žili raz manželia. Neboli ani chudobní, ani bohatí, ale boli veľmi šťastní. Žena a muž sa zahŕňali veľkou láskou. Jeden by urobil pre druhého všetko.

Raz žena pocítila, že onedlho sa jej narodí dieťa. Hneď o tom povedala mužovi a obaja oslavovali radostnú novinu po celý večer. Keď si ľahli spať, mesiac už bol vysoko. Žena však nemohla zaspať. Napokon, keď začalo svať, vstala z postele a pristúpila k oknu.

– Ach – vzdychla. – To je to, čo potrebujem.

Pred očami sa jej ukázal nádherný pohľad na čarovnú záhradu čarodejnice, ktorá bývala v susedstve. Žena sa lačným pohľadom zadívala na hriadky so zeleným šalátom.

– Umriem, ak nechutnám čo i len lístoček z toho šalátu, – šepala a zobudila muža.

– Prosím ťa, zjdi do čarodejnicinej záhrady a prines mi trochu šalátu.

– Vieš, že je krutá ku každému, kto sa pokúsi vykrádať jej hriadky. Môže ma zabiť. Všetky sochy v tejto záhrade sú do kameňa zakliati zlodeji višní a hrušiek. Zaklína ešte aj vtáky, čo vyzobkávajú semenka.

– Ale ja musím mať z toho šalátu! Ak ma máš rád, prines mi aspoň lístoček. Prosím, urob to pre mňa.

Muž sa váhavo prikradol do záhrady a priniesol žene pár lístkov.

– Teraz som šťastná! – povedala žena a vrúcne ho pobožkala na líce.

Jej šťastie však netrvalo dlho. V nasledujúcu noc zase pocítila neodolateľnú chuť zajesť si zo šalátu.

– Aspoň jeden lístok, – prosila muža. – Včera to tak dobre prešlo. Čarodejnica si iste ani teraz nič nevšimne.

Ale mýlila sa. Čarodejnica čakala pri plote a len čo sa muž nohou dotkol jej pôdy, povedala hrozivo:

– Kto mi príde do záhrady
kradnúť, z toho bude skala!

Každý zlodej nech sa bojí,
neušetím ani kráľa!

– Ach, zľutuj sa, prosím! – zvolal muž. – Dám ti, čo len chceš, ale daruj mi život.

– Čo len budem chcieť? – zasmiala sa čarodejnica. – Tak počúvaj:

– Malé dieťa by som chcela.

Za život to nie je veľa.

Vychovám ho ako svoje,
bude moje, moje, moje!

Zdesený muž pristal na všetko.

Keď sa žene narodila pekná dcéra, poslušne ju zaniesol do čarodejnicinho domu.

Ježibaba nazvala malú Zlatovláskou a vychovala ju ako vlastnú dcéru. Dievčatko sa hrávalo v záhrade, kde jej nič nechýbalo. Keď podrástla, čarodejnica ju zatvorila do veže bez dverí.

– Tak ťa ustriehnem pred zlom tohto sveta, – vysvetľovala Zlatovláske. – Ty si ani nevieš predstaviť, akí vedia byť ľudia ničomní. Niektorí zájdu tak ďaleko, že kradnú cudzie rastliny. Zlatovláska neprotestovala. Iný život nepoznala. Počúvala vtáky a spolu s nimi spievala pesničky – raz radostné, inokedy smutné. Mala krásny hlas.

Mala aj krásne zlaté vlasy, ktoré si zapletala do dlhých vrkočov. Tri razy za deň bola čarodejnica pod vežou a volala:

– Zlatovláska moja milá, spusť mi vrkoč!

Vtedy dievčina spustila vlasy z okna až na zem a čarodejnica sa po nich vyšplhala hore.

Priniesla jedlo i nápoje. Trochu sa pohovárala so Zlatovláskou a potom sa vrátila do svojho domu so záhradou.

Jedného dňa popri veži prechádzal mladý princ.

Počul spev, bol ním nadšený a rozhodol sa zistiť, komu patrí ten krásny hlas. Keď nenašiel nijaké dvere, čo by viedli do veže, vymyslel si lešť. Ukrytý za stromom pozoroval tajomnú stavbu. Vo zvyčajnom čase prišla čarodejnica a zavolala:

– Zlatovláska moja milá, spusť mi vrkoč!

Dievča sa vyklonilo z okna a splnilo príkaz. Princ uvidel jej tvár len na chvíľočku, ale tá chvíľočka stačila na to, aby sa zaľúbil. Hoci bol odvážny, zaváhal. Je dosť odvážny, aby vstúpil čarodejnici do cesty? Nezlakne sa jej moci? Keď raz však chcel odísť, počul čarovný Zlatovláskin spev. Nie, nemohol by žiť bez tej dievčiny!

Keď prišla noc, zastal pod vežou a zavolať:

– Zlatovláska moja milá, spusť mi vrkoč!

Chytil zlatý vrkoč a vo chvíli sa vyšvihol na vežu.

Zlatovláska sa preľakla, ale princ jej vysvetlil, že sa zaľúbil do krásneho hlasu a do ešte krajšieho dievčaťa, že chcel odísť, ale láska bola silnejšia ako strach pred čarodejnicou.

Zlatovláska nikdy nepočula také krásne reči. Netrvalo dlho a zaľúbila sa do mladého princa.

Odvtedy sa vo dne zhovárala s čarodejnicou a v noci počúvala sladké slová milovaného.

Všetko by bolo dobre, keby si mládenec uvedomil, že má požiadať Zlatovlásku, aby zachovala ich tajomstvo.

Raz, keď boli obe s čarodejnicou zabraté do vyšívania a besedovania, dievča sa spýtalo:

– Prečo si taká ľahká, keď ideš hore, a princ taký ťažký? Nevieš niečo, čo by sa dalo s tým robiť? Bojím sa, že mi nakoniec vytrhne všetky vlasy.

– Aký princ, moja malá? – spýtala sa sladko čarodejnica a Zlatovláska jej o všetkom porozprávala.

– Bola by som rada, keby si sa s ním zoznámila. Je krásny a bohatý a chce, aby som sa stala jeho ženou. Azda mi budeš musieť prichystať výbavu.

– Prichystám, prichystám, dieťa moje. A dnes tu počkám na tvojho milovaného. Túžim ho poznať, – usmiala sa starena posmešne. Zlatovláska, zaujatá snívaním, si nič nevšimla.

Večer princ našiel okrem dievčiny aj čarodejnicu.

Čarodejnica už neskrývala svoju nenávisť. Mládenca zhodila z okna a Zlatovlásku poslala do lesa. Princ spadol na krík s otrávenými listami, oslepol a nemohol nájsť cestu do svojho kráľovstva.

Dievča zase dlho blúdilo medzi stromami, až napokon našlo opustenú chalúpku, v ktorej ostalo bývať. Živilo sa lesnými plodmi a korenkami.

Prešlo veľa času, kým do jej pustovne prišiel oslepený princ. Prešiel veľa chodníkov, ciest a cestičiek podopretý o krivú palicu. Zlatovláska mu vyšla v ústrety s dvojčatami: chlapcom a dievčatom.

– Toto sú naše deti! – povedala a rozplakala sa. Slzy jej stiekli na princove oči a mládenec zase získal zrak.

Onedlho už všetci bývali v jeho paláci.

Deti pekne rástli. Keď prišiel čas, dievčatko vydali za bohatého, švárneho a dobrého kráľa. Chlapec zase zabil draka a oženil sa so zlatovlasou dievčinou. Ani jedno z detí nikdy nepočulo o čarodejnici a neostalo po nej ani chýru, ani slychu.

Raz, keď Zlatovláska prechádzala cez krajinu, v ktorej strávila detstvo, uvidela, že čarodejnicina záhrada je zarastená burinou. Už sa o ňu nik nestaral.

1. Nakresli ako si ty predstavuješ Zlatovlásku.

Dupkáčik a Budkáčik

Hora horičizná, v hore horáreň a v horárni storočný horár mieša kašu. Z chalupy nevychodí, lebo nevládze, zajaca nezastrelí, lebo nevidí, už dávno, dávno oslabil mu zrak. A keď inšie nevie, aspoň kašu varí, o tom húta, že má staroby dost' a synov iba dvoch, ale ani tých niet doma, išli na jarmok kupovať nové baranice.

Išli a ešte neprišli, hoci o chvíľu bude tma.

Hora horičizná, v hore cesta a cestou sa vlečú v drevených klobúkoch verní bratia Budkáčik a Dubkáčik.

“Či len dobre ideme, brat Budkáčik?”

“Dobre, dobre! Kašu cítim, a kde je kaša, musí ju niekto i zjesť.”

Vtom im už aj kričí starý horár z horárne:

“Či už idete?”

Budkáčik a Dubkáčik sa zobzerajú a hýtajú, že nech je, ako je, ale sa patrí odpovedať.

Aj vykriekli:

“Už ideme, už!”

“Vidím, vidím,” hovorí starý horár, “vidím, hodné baranice ste si kúpili, zima vás nepreveje. Ba dobre, že už idete! Pred chvíľou som počul medveďa obchodiť okolo chalupy, tu je puška, choďteže ho poplašit'. Kašu vám za ten čas do obloka vyložím, aby vám vychladla.”

I podal im pušky a fajky, ani na kapsy nezabudol, ale Dubkáčik a Budkáčik i kašu z obloka pobrali, a komu by sa chcelo vtedy medveďa naháňať, keď má kašu jesť?

Utiahli sa pod šopu, najedli sa, oddychovali, do rána spali, a keď svitalo, pýta sa brat brata:

“Povedz, Budkáčik, či poznáš medveďa, či nie?”

“Keby som ho videl, azda by som ho aj poznal.”

“Tak ho musíme vidieť!”

“Veru je tak, a nie ináč.”

Išli, hľadali, zajaca postretli a prísne na neho zavolali:

“Povedz, priateľko, či si medveď, či nie!”

Zajac, lapaj, usmial sa pod fúz, lebo pobadal, akých nevedomých horárov postretol.

“Čímže by som bol, keby nie medveďom! Počul som, že ma chcete zastrelit', nuž zato som tu.

Len chytro potiahnite kohútiky na puškách, lebo o chvíľu už tu nebudem.”

Horári nevedomí, hory neskúsení, pušky ani nesnímali, iba kohútiky rýchlo potiahli, a keď ich potiahli, v očiach sa im zatmilo, v hlave zahučalo, o zem ich čosi šuchlo. Hora zhúkla, geletky

lietali.

A poza bučky, poza pne fflil zajac, div sa od smiechu nerozpučil.

“Žiješ, brat Budkáčik?”

“Žijem, brat Dubkáčik, ale mi v hlave hučať neprestáva. Iste až do smrti budem hluchý na pravé ucho.”

“Ej, len sa poteš, lebo sme súci horári, hľa, medveďa sme tak dobre zastrelili, že ani kúsok srsti neostalo po ňom!”

Budkáčik sa obzerá, medveďa nevidí, bratovi verí, nuž pozbiera sa zo zeme a raduje sa aj on. Idú, idú, o chvíľu čosi veľké sa im kníše pred očami.

“Čo si, to si, stoj, ak ti je život drahý! A povedz, či si ty medveď, alebo nie!”

“Ach, páni horári, dobrí susedia, horkýže som ja medveď, keď som ja suseda, tetka Hopčíkovie. Bola som si nazbierať trochu raždia.”

Prísni horári, verní bratia Budkáčik a Dubkáčik, prísne horárčili.

“Tetka sem, tetka tam, ale hora je naša.”

“Ej, veď ja to dobre viem a zadarmo nič nechcem. Ak pristanete, trochu vás pohostím, lebo mi je chalupa nablízku.”

Bratia húpali, či horári chodia na hostiny, či nie, ale čo aj vyhútať nemohli, pobrali sa s tetkou Hopčíkovie, lebo lepšie je na hostinu ísť ako nie.

I hostili sa za Hopčíkovie stolom. Taniere vylizovali, ba i do hrncov nazreli, a keď sa všetko minulo, tak zleniveli, že sa im ani horárčiť nechcelo.

“Hej, brat Dubkáčik, driemoty sa na mňa valia!”

“Hej, brat Budkáčik, aj mne by sa dobre spalo po hostine!”

Počula to tetka Hopčíkovie, ďalej nečakala, posteľ odprávala, perinu natriasala, vankúše rozkladala.

“Len si vy ľahnite, páni horári, veď keď si pospíte, driemoty vám prejdú.”

Nedali sa veľmi núkať, lenže sa dohovorili, že v cudzom dome nepatrí sa vyzliekať, nuž odložili iba pušky, kapsy si nechali a do postele sa vyvalili.

Tetka Hopčíkovie ich prikryla, ako perina stačila, ale bolo jej dost'. Iba Budkáčikovi trčala spod periny labka, lenže to Budkáčik nezbadal. Oči prižmúrili, spali.

Tetka pozrie na posteľ, na prstoch chodí, i záclonu spustí na obloku, aby slnko nekazilo sen hostí. Ba aj predo dvere vyšla a psíka Šuhaja pozvala si pred seba.

“Šuhajko, múdry psík, teraz sa drž, nezaštekni, lebo v chalupe máme vzácnych hostí. Pod perinou ležia, sladko oddychujú, a keby si zaštekal, ulietol by im sen.”

Šuhaj kývol hlavou, rozumel, nezaštekol, lenže v chalupe kývala sa perina, akoby hosťom nebolo po vôli.

“Brat Budkáčik, či spíš?”

“Nespím, brat Dubkáčik.”

“A prečo nespíš?”

“To neviem.”

“Keď nevieš, tak ti poviem. Preto nespíme, lebo sme sa ešte nenaučili po ľudsky spávať.”

“Veru to je pravda pravdivá!”

“Najlepšie by bolo do tých čias pod posteľou spávať.”

“Veru to je pravda ešte pravdivejšia!”

“Nuž keď je pravda, tak podme.”

A či veríte, či nie, naozaj sa tak stalo, verní bratia Budkáčik a Dubkáčik vytiahli sa spod periny, vyskočili z postele, pod posteľ sa vtiahli, spokojne sa usmievali.

“Veru nám je tu lepšie!”

“Oj, lepšie, najlepšie.”

“Ani prasa nie je najsprostejšie stvorenie.”

“Oj, múdrejšie, najmúdrejšie.”

“Keď bude človek taký múdry ako prasa, pod posteľou bude spávať.”

Budkáčik sa ešte niečo dozvedal, ale brat Dubkáčik mu už neodpovedal, lebo zaspal. Ba ved' ani Budkáčikovi nebolo mnoho treba, spustil mihalnice, spustil ucho a spali obaja ako muchy v cmare.

Tetka Hopčíkovie okolo domu chodila, i po petrolej zaskočila, aby mala čím svietiť, lebo sa už mrkalo, ale keď sa vrátila, videla prázdnu posteľ, nuž si myslela, že vzácní hostia odišli.

“Aká som, taká som, mali ma aspoň počkať, za hostinu sa poďakovať a zbohom povedať, ved' by som ich bola aj na druhý raz pozvala...”

Krútila hlavou tetka Hopčíkovie, navečerala sa, potom si ľahla do tej istej postele, pod ktorou spali hostia.

O polnoci zoskočil z pece kocúr, lebo pobadal myš.

Začal myš obháňať po chalupe, i pod posteľ vbehol, lebo o prasiatkach nič nevedel.

Strhol sa Budkáčik, strhol sa Dubkáčik, naraz sa strhli obaja. Nevedeli, čo sa robí, ani rozpamätať sa nestačili, kde sú, čo sú, nuž vyskočili na rovné nohy, zodvihli posteľ. Na posteli spala tetka Hopčíkovie, ale už nespí, už sa zobúdz.

Tetka sa zobúdz, i cíti, že sa posteľ kýva, že sa posteľ dvíha, a vo veľkom strachu kričí, ako jej len hrdlo stačí.

Tetka kričí, prasatá krochajú, s posteľou po chalupe behajú. Kocúr prská, Šuhaj šteká, a ak sa niečo inšie nestane, chalupa sa celá zrúti.

Ale šťastie-prešťastie! Tetka Hopčíkovie zosypala sa z postele, k dverám utekala, dvere roztvorila, svetom sa rozbehla. Utekala tetka, utekal brat Dubkáčik, brat Budkáčik, utekal kocúr, za kocúrom psík Šuhaj, a nevedno, či neutekala aj sama chalúpka, lebo sa nik neopovážil obzrieť, či sa ozaj valí za nimi, alebo nie.

Pracovný list

1, Odpovedz na otázky, v odpovediach zakrúžkuj písmeno v ktorom je rozlišovacie znamienko.

Ako sa volali prasiatka z nášho príbehu?

Ako sa volal ich majster?

Koho sa prasiatka báli?

Kto ich zachránil?

2. V slovách prasiatka urobili chyby, pomôž im doplniť rozlišovacie znamienka.

oci	uceň	dazdnik
noz	usi	masiar
sepkať	saty	kricat

3. Prasiatka od radosti, že sú doma zabudli dopísať tieto vety, pomôž im ich dokončiť.

Majster Zachariáš brúsi _____ . Gazdiná _____
obed.

Prasiatka sa boja _____ .

4. Pomôž prasiatkam správne usporiadať písmená.

mäkneč žĺdeň kávoň dve bokdy

O dvanástich mesiačikoch

Jedna matka mala dve dcéry. Jednu vlastnú a druhú pastorkyňu. Svoju mala veľmi rada, ale na pastorkyňu sa ani pozrieť nemohla. A to len preto, že Maruška bola krajšia ako jej Holena.

Maruška nevedela o svojej kráse, preto sa čudovala, prečo sa macocha tak hnevá, kedykoľvek na ňu pozrie. Všetku prácu musela sama porobiť, upratovať, variť, prať, šiť, priať, tkať, aj trávu žať. I kravičku musela sama, samučičká obriaďiť. Holena sa len fintila a po izbe si voľkala. Ale Maruška všetku robotu rada urobila. Trpezlivo znášala, keď ju sestra i macocha hrešili, i jej nadávali. A boli zo dňa na deň horšie. A to iba preto, že Maruška bola zo dňa na deň krajšia a Holena škaredšia.

Tu si macocha pomyslela: “Načože si ja nechávam peknú pastorkyňu v dome? Prídu vohľáci, zapáči sa im Maruša, a Holena mi ostane na ocot.”

Od tej chvíle hľadeli macocha i dcéra ako sa neborkej Marušky zbaviť. Hladom ju morili, bili ju. Ale ona trpela a pritom všetkom bola zo dňa na deň krajšia.

V ktorýsi deň, bolo to v polovici januára, zachcelo sa Holene fialky voňať. “Chod’ Maruša, donesieš mi z hory kyticu fialôk. Chcem ich mať za pásom, aby som ich mohla ovoniavať.” rozkázala sestre.

“Jaj, bože, sestra milená, čože ti to prišlo na um? Či to kto slýchal, aby pod snehom fialky rástli?”

“Ty potvora jedna akási, ako sa mi opovažuješ odvrávať, keď ti ja rozkážem? Už aj chod’! A keď nedonesieš z hory fialky, ubijem ťa!” zahrozila jej Holena.

Macocha Marušku schytila, vystrčila von, a dvere za ňou zaplesla.

Dievča šlo horko plačúc do hory. Snehu tu celé múry, a nikde ani stopy ľudskej. Blúdila ona, blúdila dlho. Hlad ju moril, zima triasla.

Tu zazrie obďaleč svetielko. Ide za žiarou a príde až na vrchol hory. Tam horí veľká vatra, okolo vatry leží dvanásť veľkých kameňov, a na tých kameňoch sedia dvanásť chlapi. Traja sú starí, šediví, traja mladší, traja ešte mladší a traja najmladší. Sedeli ticho, slovka nepreriekli a hľadeli do ohňa. Títo dvanásť chlapi boli dvanásť mesiačikovia. Veľký Sečeň sedel na najvyššom mieste, vlasy a fúzy mal biele ako sneh a v ruke držal kyjak – vatráľ.

Maruška sa zľakla, ostala chvíľu stáť, ale potom sa spamätala, pristúpila bližšie a poprosila: “Ľudia dobrí, dajte sa mi zohriať pri vatre, zima ma trasie.”

Veľký Sečeň pokýval hlavou a opýtal sa dievčaťa: “Načo že si prišla, dievčička? Čo tu hľadáš?”

“Idem na fialky.” odpovedala Maruška.

“Nie je čas chodiť na fialky, veď je sneh.” riekol veľký Sečeň.

“Ej, veď ja viem, ale mi sestra Holena a macocha prikázali doniesť z hory fialky. Keď ich nedonesiem, ubijú ma. Pekne vás prosím, ľudkovia boží, povedzte že mi, kde ich nájdem?”

Tu zdvihol sa veľký Sečeň, popodišiel k najmladšiemu mesiačikovi, dal mu vatráľ do ruky a riekol: “Bratku Brezeň, sadni si na moje miesto.”

Mesiacek Brezeň sadol si hore na kameň, a zakrúžil vatráľom nad vatrou. V tej chvíli vatra vzbĺkla, sneh sa začal topiť, stromy začali pučať, pod bučkami zazelenela sa trávička a bola jar. Pod krovím, schované pod listami, rozkvitli fialky. A kým sa Maruška spamätala, bolo ich akoby belasý obrúsok niekto prestrel.

“Chytro zbieraj, Maruška, chytro.” kázal Brezeň.

Naradovaná Maruška trhala, kým nemala veľkú kyticu fialiek. Potom sa mesiačikom pekne poďakovala a ponáhľala sa domov.

Čudovala sa Holena, čudovala sa macocha, keď videli Marušku, že prináša fialky. Išli jej otvoriť dvere, a vtom zavanula vôňa fialiek po celej chyži.

“A kdeže si ich natrhala?” opýtala sa spurne Holena.

“Vysoko v hore rastú pod kričkami. A dosť ich je tam veru.” vravela Maruška.

Holena vzala fialky, dala si ich za pás, privoniavala k nim, dala privoňať aj materi, ale sestre nepovedala: “Privoňaj.”

Na druhý deň voľkala si Holena pri peci a zachcelo sa jej jahôd. Hneď zavolala sestru a povedala jej: “Choď, Maruša, a dones mi z hory jahôd.”

“Jaj, bože, sestra milená, či to že niekto slýchal, aby jahody pod snehom rástli?” vravela Maruška.

“Ach, ty potvora hnusná, ty mi budeš odvrávať, keď ti ja rozkážem? Chytro choď! A keď jahody nedonesieš, zmlátim ťa!”

Macocha schytila Marušku za plece a vystrčila ju von a dvere za ňou zaplesla.

Dievča šlo horko plačúc do hory. Snehu tu celé múry a nikde ani stopy ľudskej. Blúdilo dievča, blúdilo dlho. Hlad ju moril, zima triasla.

Tu zazrie obďaleč zase to svetlo, čo predo dňom. S radosťou sa pustilo k nemu. Prišlo zasa k tej veľkej vatre, okolo nej sedelo dvanásť mesiačikov, veľký Sečeň sedel najvyššie.

“Ľudia dobrí, dajteže sa mi zohriať, zima ma trasie.” prosila Maruška.

Veľký Sečeň pokýval hlavou a opýtal sa jej: “A načo že si zase prišla? Čože tu hľadáš?”

“Idem na jahody.” odpovie Maruška.

“Ej, ale ved’ je zima. A na snehu jahody nerastú.” povedal Sečeň.

“Ved’ ja viem, ale sestra Holena aj macocha mi prikázali doniesť jahôd. Ak ich nedonesiem, že ma zmlátia. Pekne vás prosím, ľudkovia milí, povedzte že mi, kde ich nájdem?”

Tu zdvihol sa veľký Sečeň, popošiel k mesiačikovi, ktorý mu sedel oproti, dal mu do ruky vatrál’ a riekol: “Brat Lipeň, sadni si na moje miesto.”

Mesiak Lipeň sadol si na najvyšší kameň a zakrútil kyjakom nad vatrou. Vatra vysoko vyšľahla, jej žiara sneh za chvíľku roztopila, zem sa zazelenela a bolo leto. Pod bučkami akoby zasial bielych hviezdičiek. Tie sa navidomoči menili na jahody, mihom zreli a zreli, a kým sa Maruška spamätala bolo ich akoby krvi rozlial.

“Chytro zbieraj, Maruška, chytro.” rozkázal mesiačik Lipeň.

Natešená Maruška zbierala, kým nemala plnú zásterku. Potom sa mesiačikom pekne poďakovala a veselo uháňala domov.

Čudovala sa Holena, čudovala sa macocha, keď videli, že Maruška naozaj nesie plnú zásterku jahôd. Bežali jej otvoriť a vôňa jahôd rozvoňala sa po celej chyži.

“Kdeže si ich nazbierala?” opýtala sa spurne Holena.

“Vysoko v hore. Dost’ ich tam rastie pod bučkami.” povedala Maruška.

Holena vzala jahody, najedla sa dosýta i macoche ponúkla, ale Maruške nepovedala: “Vezmi si jednu.”

Holena si zamaškrtila na jahodách a na tretí deň, zachcelo sa jej červených jabĺčok.

“Maruša, pôjdeš do hory! Donesieš mi červených jabĺk!” rozkázala sestre.

“Jaj, bože, sestra milená, kdeže by sa v zime jablká vzali?”

“Och ty potvora jedna akási škaredá! Ty sa opovažuješ mi odvrávať, keď ti ja rozkážem? Už aj bež! A keď červené jablká nedonesieš, veruže ťa zabijem!” hrozila zlá Holena.

Macocha schytila Marušku za plece, vystrčila ju von a dvere za ňou mocne zaplesla.

Dievča sa ponáhľalo horko plačúc do hory. Snehu tam celé múry a nikde ani stopy ľudskej. Ale dievča už neblúdilo, ponáhľalo sa rovno na vrch hory, kde horela veľká vatra a okolo nej sedelo dvanásť mesiačikov. Veľký Sečeň sedel najvyššie.

“Dobří ľudia boží, dajte sa mi zohriať, zima ma trasie.”

Veľký Sečeň kývol hlavou a spýtal sa jej: “A načo že si prišla? Čože tu hľadáš?”

“Idem na červené jablká.”

“Zima je. V zime nerastú červené jablká.”

“Veď ja viem, ale sestra Holena a macocha mi prikázali, aby som z hory doniesla červené jablká. Ak ich nedonesiem, zabijú ma. Pekne vás prosím, ľudkovia milí, povedzte že mi, kde ich mám hľadať?”

Tu zdvihol sa veľký Sečeň, popošiel k jednému zo starších mesiačikov, dal mu vatráľ do ruky a riekol: “Brat Rujeň, sadni si na moje miesto.”

Tu zdvihol sa veľký Sečeň, popošiel k jednému zo starších mesiačikov, dal mu vatráľ do ruky a riekol: “Brat Rujeň, sadni si na moje miesto.”

Mesiačik si sadol na najvyšší kameň a zakrútil vatráľom nad vatrou. Vatra vzbĺkla, sneh sa strácal, no stromy nevypučali, ale lístie im opadávalo a chladný vetrik ho roznášal po zažltnutej pažiti. Maruška sa obzerala a tu vidí jabloň a na nej vysoko medzi konármi červené jablká.

“Chytró, Maruška, chytró ráňaj!” rozkázal mesiačik.

Naradovaná Maruška potriasla jabloň, spadlo jedno jablko, potriasla druhý raz, spadlo druhé.

“Chytró, Maruška, ponáhľaj sa domov.” volá na ňu mesiačik.

A Maruška hneď poslúchla, zodvihla spadnuté jabĺčka, pekne sa mesiačikom poďakovala a ponáhľala sa domov.

Čudovala sa Holena, čudovala sa macocha, že Maruška nesie domov aj jablká. Šli jej chytró otvoriť a Maruška im podala dve jablká.

“A kdeže si ich natrhala?” opýtala sa Holena.

“Vysoko v hore rastú a dost' ich je tam ešte.”

“A prečo si nedonesla viac? Či si ich cestou pojedla?” osopila sa Holena.

“Jaj, sestra milená, nezjedla som ja ani kúštiček. Keď som prvý raz stromom potriasla, spadlo jedno, keď po druhý raz, spadlo druhé a viac mi triasť nedali, vraj aby som išla chytró domov.”

“Bodaj ťa parom uchytil!” zahrešila Holena a chcela Marušku biť.

Maruška sa pustila do horkého plaču a ušla do kuchyne. Maškrtná Holena pustila sa do jablka. Zazdalo sa jej také sladké a dobré, že také ešte v živote nejedla. Zjedli obe a zachcelo sa im viac.

“Podaj mi, mamka, kožúšok. Idem sama do hory. Tá potvora by nám ich zase po ceste pojedla. Veď ja nájdem to miesto a všetky poráňam, čo by na mňa ako volali.”

Darmo ju mať odhovárala, Holena vzala kožuštek, šatku na hlavu a pustila sa do hory. Snehu tam celé múry a nikde ani stopy ľudskej. Holena blúdila, blúdila dlho, ale maškrtnosť ju poháňala vždy ďalej. Tu zazrie obďaleč svetlo, vyberie sa k nemu. Príde na samý vrch, kde horí vatra a okolo vatre sedí dvanásť mesiačikov. Holena sa preľakne, ale spamätá sa, poďíde bližšie ku vatre, natiahne ruky a zohrieva sa. Nepoprosila mesiačikov.

“Načo že si prišla? Čože tu hľadáš?” namrzene opýtal sa veľký Sečeň.

“Netreba ti vedieť kde idem.” odsekla spurne Holena.

Odvrátila sa od vatre a šla hlbšie do hory. Veľký Sečeň zvrátil čelo a zakrútil vatráľom nad hlavou. V tej chvíli sa nebo zachmúrilo, oheň vatre sa znížil, hustý sneh sa sypal. Po hore podúval ľadový vietor. Holena nevidí ani na krok. Blúdi, blúdi, sneh sa sype, údy jej v teplom kožušku krehnú, mrznú.

Mať čaká Holenu, vyzerá z oblôčika, aj predo dvere vyjde, nemôže sa dcéry dočkať.

“Jaj, či jej tak jablká zachutili, že sa jej od nich nechce, či čo? Musím ja sama skúsiť, kde je.” pomyslela si naostatok machocha.

Vzala kožuštek, šatku na hlavu a podala sa za Holenu. Snehu plno, nikde ani stopy. Volala Holenu, vyvolávala, nik sa jej neozýval. Sneh sa sypal, ľadový vietor zavíjal.

Maruška navarila obed, nakrmila kravičku, Holena ani macocha neprichádzajú. Maruška si sadla k praslici, už je plné vretienko, v chyžke sa zotmelo, no Holena ani macocha sa nevracajú.

“Čože sa im prihodilo?” trápi sa dobré dievča a úzkostlivo pozerá von okienkom.

Neprichodia.

Čaká s raňajkami, čaká s obedom, ale nedočká sa ani Holeny, ani macochy. Obe zamrzli v hore.

Dobrej Maruške zostala chyžka, i kravička, i kúsok poľa, onedlho pritrafil sa aj rúči mládenec, priženil sa k Maruške a dobre im bolo spolu pri pokoji.

Pracovný list k téme O dvanástich mesiačikoch

1. Spočítaj mesiace:

$$3 + 3 + 3 + 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

2. Doplň písmenká, aby vznikli názvy mesiacov v roku a odpíš ich:

jan_ár, feb_uár, _arec, a_ríl, má_, j_n, jú_

augu_t, septem_er, o_tóber, nove_ber, de_ember

1. Roztried' mesiace podľa ročných období:

